

Glavna skupština dioničkog društva

Grilec, Luka

Undergraduate thesis / Završni rad

2022

Degree Grantor / Ustanova koja je dodijelila akademski / stručni stupanj: **University of Zagreb, Faculty of Organization and Informatics / Sveučilište u Zagrebu, Fakultet organizacije i informatike**

Permanent link / Trajna poveznica: <https://um.nsk.hr/um:nbn:hr:211:485219>

Rights / Prava: [Attribution-ShareAlike 3.0 Unported](#)/[Imenovanje-Dijeli pod istim uvjetima 3.0](#)

Download date / Datum preuzimanja: **2024-04-23**

Repository / Repozitorij:

[Faculty of Organization and Informatics - Digital Repository](#)

**SVEUČILIŠTE U ZAGREBU
FAKULTET ORGANIZACIJE I INFORMATIKE
VARAŽDIN**

Luka Grilec

**GLAVNA SKUPŠTINA DIONIČKOG
DRUŠTVA**

ZAVRŠNI RAD

Varaždin, 2022.

SVEUČILIŠTE U ZAGREBU
FAKULTET ORGANIZACIJE I INFORMATIKE
V A R A Ž D I N

Luka Grilec

Matični broj: 601983 11 0016136535 5

Studij: Ekonomika poduzetništva

GLAVNA SKUPŠTINA DIONIČKOG DRUŠTVA

ZAVRŠNI RAD

Mentor:

Doc. dr. sc. Zvonimir Šafranko

Varaždin, rujan 2022.

Luka Grilec

Izjava o izvornosti

Izjavljujem da je moj završni/diplomski rad izvorni rezultat mojeg rada te da se u izradi istoga nisam koristio drugim izvorima osim onima koji su u njemu navedeni. Za izradu rada su korištene etički prikladne i prihvatljive metode i tehnike rada.

Autor/Autorica potvrdio/potvrdila prihvaćanjem odredbi u sustavu FOI-radovi

Sažetak

Završni rad bavi se glavnom skupštinom dioničkog društva kao temeljnim organom dioničkog društva putem kojeg dioničari ostvaruju svoja upravljačka prava. Govorit će se o nadležnostima glavne skupštine, njezinoj ulozi u dioničkom društvu, načinu na koji se saziva, trajanju i zaključenju dioničke skupštine te kakav je tijek, glasovanje i ništetnost i pobožnost njezinih odluka. Ovim radom prikazujem važnost i značaj glavne skupštine u dioničkom društvu. Navodim pitanja o kojima se odlučuje na glavnoj skupštini, a koja su izričito određena zakonom i statutom. Temeljem pribavljenih izvora, obavljena je analiza slučaja tj. analizirana je dokumentacija s glavne skupštine jednog dioničkog društva.

Ključne riječi: dioničko društvo, glavna skupština, dokumentacija, sazivanje, nadležnost, ništetnost, pobožnost

Sadržaj

1. UVOD.....	1
2. POJAM GLAVNE SKUPŠTINE.....	3
3. NADLEŽNOST GLAVNE SKUPŠTINE	5
3.1 Razrješnica članovima uprave i nadzornog odnosno upravnog odbora.....	6
3.2 Glasovanje o politici primitaka i o izvješću o primicima	7
4. SAZIVANJE GLAVNE SKUPŠTINE.....	8
4.1 Razlozi za sazivanje glavne skupštine	8
4.2 Ovlast za sazivanje glavne skupštine	9
4.3 Vrijeme i način sazivanje glavne skupštine	11
4.3.1 Poziv za glavnu skupštinu	11
4.3.2 Dnevni red glavne skupštine	13
4.3.3 Prijedlozi odluka koje treba donijeti	13
4.4 Priopćenje za dioničare i članove nadzornog odbora	14
5. TIJEK GLAVNE SKUPŠTINE	15
5.1 Sudionici glavne skupštine	15
5.2 Popis sudionika glavne skupštine.....	15
5.3 Poslovnik o radu glavne skupštine	16
5.4 Predsjednik glavne skupštine	17
5.4.1 Izbor odnosno imenovanje predsjednika i prestanak njegove funkcije	17
5.4.2 Prava i obveze predsjednika	18
5.5 Otvaranje glavne skupštine.....	18
5.6 Postupanje po dnevnom redu	19
5.6.1 Redosljed raspravljanja i govornika	19
5.6.2 Redosljed glasovanja o prijedlozima odluka.....	20
5.6.3 Većine za donošenje odluka.....	20
5.6.4 Kvorum za donošenje odluka	22
5.6.5 Način glasovanja	22
5.6.6 Utvrđivanje rezultata glasovanja i opoziv donesene odluke.....	25
5.7 Prekid, prelaganje točaka dnevnog reda, trajanje i zaključenje glavne skupštine	26
5.8 Održavanje reda na glavnoj skupštini	27
5.9 Zapisnik glavne skupštine.....	28

5.10	Posebna revizija.....	30
6.	NIŠTETNOST I POBOJNOST ODLUKA GLAVNE SKUPŠTINE	31
6.1	Odluke glavne skupštine s nedostatkom.....	32
6.2	Prividne odluke.....	32
6.3	Odluke bez pravnog učinka.....	32
6.4	Ništetne odluke.....	33
6.4.1	Pojam ništetne odluke	33
6.4.2	Razlozi za ništetnost odluke	33
6.4.3	Uklanjanje učinka ništetnosti premda postoji razlog za ništetnost odluke.....	33
6.5	Učinak ništetnosti.....	34
6.6	Tužba radi ništetnosti odluke.....	35
6.7	Pobojne odluke.....	36
6.8	Utjecaj odluke glavne skupštine kojom potvrđuje pobojnu odluku na pobijanje potvrđene odluke.....	36
6.9	Tužba za pobijanje.....	37
6.10	Vrijednost predmeta spora	38
6.11	Učinak pobijanja	38
7.	ANALIZA SLUČAJA	39
8.	ZAKLJUČAK	47
9.	POPIS LITERATURE	49

1. Uvod

Dioničko društvo sastoji se od tri važna organa (Uprava, Nadzorni odbor i Glavna skupština). Upravo je glavna skupština tema ovog rada. Glavna skupština je tijelo u kojem dioničari ostvaruju svoja prava u društvu i u kojem se izražava volja dioničara koja predstavlja volju društva. Glavnu skupštinu čine svi dioničari društva i to dioničari svih rodova dionica zajedno. Sjednice glavne skupštine održavaju se u pravilu jednom godišnje i to najčešće da bi se na skupštini razmotrilo financijsko izvješće za proteklu godinu i donijela odluka o upotrebi dobiti. Na svim sjednicama skupštine moraju biti nazočni i članovi ostalih organa društva. Ova je tema bitna kako bi se prikazao način rada i značaj glavne skupštine u dioničkom društvu.

Cilj ovog rada je objasniti pojam glavne skupštine te razraditi i jasno definirati pojmove kao što su nadležnost glavne skupštine, sazivanje glavne skupštine, održavanje glavne skupštine, sudjelovanje i glasovanje na glavnoj skupštini, zapisnik s glavne skupštine i pravo na pobijanje i ništetnost odluka glavne skupštine. Nadležnosti glavne skupštine su u najvećoj mjeri regulirane zakonom te će u radu biti objašnjeno kojim se zakonima reguliraju pojedine djelatnosti glavne skupštine. Važno je još istaknuti kako je glavna skupština organ bez kojeg nema dioničkog društva te je zbog toga važno razumjeti koje su njezine djelatnosti i na koji ih način ostvaruje.

Metode koje su korištene u ovom radu su metoda analize koja služi za raščlanjivanje misaonih tvorevina na njihove sastavne dijelove, sinteza odnosno metoda koja spaja jedinstvene misaone tvorevine u komplicirane, zatim deskripcija pomoću koje se opisuju svojstva nekog pojma te komparacija odnosno metoda koja pomaže uočiti sličnosti ili zajednička obilježja dvaju ili više pojmova. Izvori za izradu završnog rada su zakoni, izvori s interneta te stručna literatura.

Struktura rada je koncipirana na sljedeći način:

U prvom uvodnom dijelu, definiran je problem samog rada, odnosno tema na koju je napisan rad. Nadalje, objašnjeni su ciljevi rada, odnosno što se želi postići ovim radom, metode i izvori koji su korišteni u pisanju rada te konačno struktura samoga rada.

U drugom dijelu riječ je o dioničkom društvu i pojmu glavne skupštine.

Treći dio posvećen je glavnoj skupštini i njezinih glavnih dijelova kao što su nadležnost, sazivanje, održavanje, sudjelovanje i glasovanje na glavnoj skupštini, zapisnik s glavne skupštine i pravo na pobijanje odluka glavne skupštine.

Četvrti dio odnosi se na analizu slučaja odnosno na dokumentaciju s glavne skupštine jednog dioničkog društva.

Peti i zaključni dio se odnosi na iznošenje završnih komentara i zaključaka na navedenu temu rada.

2. Pojam glavne skupštine

Prema Zakonu o trgovačkim društvima iz članka 159., stavka 1. dioničko društvo je trgovačko društvo kapitala čiji članovi (dioničari) sudjeluju sa svojim ulozima u temeljnom kapitalu društva koji je podijeljen na dionice. Prema hrvatskim propisima dioničko društvo može osnovati i samo jedna osoba, odnosno društvo može uvijek imati i samo jednog dioničara, a članovi ne odgovaraju za obveze društva, osim u slučajevima pravne osobnosti, a to piše u članku 159. stavak 2. odnosno stavak 3. Nadalje, dioničko društvo je društvo kapitala. To znači da za dioničko društvo nije bitno tko je član (dioničar) društva jer se članstvo manifestira kroz dionice kao udjele u temeljnom kapitalu, a ne kroz osobna svojstva članova kao što je slučaj kod javnih trgovačkih društva. Karakteristike dioničkog društva: dioničko društvo je pravna osoba, trgovačko društvo i društvo kapitala. Zatim, mora imati temeljni kapital, a taj temeljni kapital podijeljen na dionice, temeljni akt dioničkog društva je statut te može imati i samo jednog člana. Članovi dioničkog društva ne odgovaraju za obveze društva. (Hana Horak, Kosjenka Dumančić, Barbara Preložnjak, Zvonimir Šafranko i Kristijan Poljanec, 2016, str. 221.)

Kao pravna osoba dioničko društvo djeluje preko svojih organa. Pod nazivom organ (organi) dioničkog društva razumijevaju se ona tijela društva čiji ustroj točno određuje zakon. Organi čine funkcionalnu ustrojenu organizaciju društva. To su tijela koja moraju postojati u društvu da bi ono bilo baš društvo određenog tipa. Prema izvornom tekstu ZTD-a organi dioničkog društva su uprava, koja vodi poslove i zastupa društvo, nadzorni odbor koji nadzire vođenje poslova društva i uprave i glavna skupština u kojoj se stvara volja društva. Pojednostavljeno gledano, uprava je izvršni organ društva, nadzorni odbor je organ koji nadzire rad društva, a skupština je vrhovni, temeljni organ u kojem se stvara volja društva i koje odlučuje. (Vilim Gorenc, 2008, str. 88-89).

Zakon o trgovačkim društvima ne određuje pojam glavne skupštine, ali osnovna definicija glavne skupštine je da je to organ dioničkog društva u kojem dioničari ostvaruju svoja prava i gdje se oblikuje i izražava volja svih dioničara. U njoj dioničari ostvaruju svoja prava u stvarima društva ako zakonom nije drugačije određeno. Neke od tih prava se mogu ostvariti samo na glavnoj skupštini kao što su pravo sudjelovanja na glavnoj skupštini, pravo na raspravljanje, pravo na predlaganje odluke, pravo da se u zapisnik izjavi protivljenje odluci glavne skupštine i u načelu pravo na obaviještenost. Drugim riječima, dioničari u glavnoj skupštini ostvaruju svoja glavna upravljačka prava odlučujući o poslovima društva koji su u nadležnosti tog organa. Pri tom se ne sklapaju poslovi s drugim osobama, već se obuhvaća sve ono što spada u stvari koje su važne za društvo, o kojima u društvu odlučuju članovi u okviru svojih upravljačkih prava. Upravo zbog toga treba reći da je glavna skupština središnje

mjesto na kojemu se ili u vezi s kojim ostvaruju upravljačka prava dioničara. S druge strane, sva se imovinska prava ostvaruju izvan glavne skupštine. (Jakša Barbić, 2020, str. 1283 – 1285, H. Horak i suradnici, 2016, str. 244.)

Vežano uz prijašnje tvrdnje, pravo sudjelovanja na glavnoj skupštini imaju u pravilu svi dioničari društva, čak i oni koji su imatelji dionica bez prava glasa, premda ne mogu sudjelovati u donošenju odluka glavne skupštine. (Siniša Petrović i Petar Hercigonja, 2019, str.139.).

U svom djelu Komentar Zakona o trgovačkim društvima, Vilim Gorenc naglašava podjelu skupština na tri vrste, a to su: glavna, osnivačka i posebna skupština. U glavnoj skupštini imaju pravo sudjelovati svi dioničari, a posebna skupština se održava u slučajevima kad samo određeni dioničari donose odluke o određenoj materiji, npr. ako postoje dionice različitog roda, onda kad se odlučuje samo o pravima i obvezama imatelja dionica toga roda, odlučuje se posebno. A osnivačka skupština je ona koju sazivaju osnivači i ona se održava samo jednom, ako se dioničko društvo osniva postupno. Također, razlikuje i redovnu i izvanrednu skupštinu. Pod redovnom skupštinom se smatra ona koja se mora održati jednom godišnje u prvih osam mjeseci poslovne godine da bi se na njoj odlučilo o godišnjim financijskim izvještajima, upotrebi dobiti, izvješćima koja jednom godišnje podnose ostali organi društva, razrješnicama, a da su sve ostale izvanredne.

Glavna skupština iako je stalan organ, jer ga dioničko društvo mora uvijek imati, ne djeluje u stalnom sastavu ni trajno, nego se sastaje od slučaja do slučaja. To je jedan od organa bez kojega nema dioničkog društva. (Jakša Barbić, 2020, str 1284 – 1285.).

Prema članku 274. Zakona o trgovačkim društvima statutom se može ovlastiti upravni odbor da omogući dioničarima elektroničkom komunikacijom ostvaruju sva ili samo neka prava u cijelosti ili djelomično i kada osobno ni putem punomoćnika na njoj ne sudjeluju u mjestu gdje se održava. Također, upravni im odbor može omogućiti da smiju svoje glasove dati pisanim putem ili putem elektroničke komunikacije kada ne sudjeluju na glavnoj skupštini. Shodno tome, statutom se mogu odrediti slučajevi u kojima članovi nadzornog odbora smiju sudjelovati u radu glavne skupštine putem prijenosa zvuka i slike i općenito rad glavne skupštine. Svi članovi uprave, odnosno izvršni direktori članovi nadzornog odbora moraju sudjelovati u radu skupštine.

Što se tiče javnosti, ona je redovito isključena. Na sjednici glavne skupštine odlukom skupštine mogu pribaviti i nečlanovi društva npr. predstavnici javnih sredstava priopćivanja. (V. Gorenc, 2008, str. 98.)

3. Nadležnost glavne skupštine

Glavna skupština odlučuje o pitanjima koja su izričito određena zakonom i statutom društva, a osobito o:

1. izboru i razrješenju članova nadzornog odbora, odnosno upravnog odbora, osim ako ih se ne imenuje u taj odbor
2. upotrebi dobiti
3. politici primitaka i o izvješćima o primicima za članove uprave i članove nadzornog odbora odnosno izvršne direktore i članove upravnoga odbora društava dionice kojih su uvrštene na uređeno tržište radi trgovanja
4. davanju razrješnice članovima uprave i nadzornog, odnosno upravnog odbora
5. imenovanju revizora društva
6. izmjenama statuta
7. povećanju i smanjenju temeljnog kapitala društva
8. imenovanju revizora za ispitivanje radnji obavljenih u osnivanju društva ili radnji vođenja poslova društva i utvrđivanju naknade za njegov rad
9. uvrštenju dionica društva na uređeno tržište vrijednosnih papira radi trgovanja i o povlačenju dionica s tog uvrštenja
10. prestanku društva (Zakon o trgovačkim društvima, čl. 275, st.1.)

Mogućnost odlučivanja glavne skupštine je ograničena. Može odlučivati samo o materiji koja je izričito određena zakonom i statutom. Uz to, ograničena je mjerodavnost glavne skupštine. Već samim zakonom u našem sustavu ograničen je djelokrug glavne skupštine i to na pitanja koja su zakonom ili statutom izričito utvrđena. Ona npr. ne može odlučivati o stvarima koje su u djelokrugu drugih organa društva. Dopuštena je iznimka glede vođenja poslova društva, ali ni o tome ne može odlučivati samoinicijativno, nego samo onda kada uprava to od nje zatraži. Što se tiče proširenja ovlasti glavne skupštine, statutom se ne mogu proširiti, ali ipak u vrlo uskim granicama jer prisilne odredbe zakona ne daju za to puno prostora. Naime, statutom se od odredaba zakona može odstupiti samo onda, ako je to zakonom izričito dopušteno, a takvih mogućnosti nije mnogo. Nadalje, odredbe iz članka 275. ZTD-a su prisilne, ali moguće odluke koje glavna skupština može donijeti nisu ograničene. Osim ovlasti određenih ovim člankom, ZTD predviđa i druge ovlasti glavne skupštine kao što su: opoziv članova nadzornog odbora, imenovanje posebnih revizora, odreknuća na naknadu štete, postavljanje zahtjeva za naknadu štete protiv osoba itd. Također, postoje i neke

nepisane ovlasti glavne skupštine. Npr. ZTD nije izričito predvidio koji organ odlučuje kod izdvajanja udjela pri osnivanju društva kćeri, pri sklapanju ugovora s učinkom spajanja, iako ne dolazi do statusnih promjena i sl. U takvim slučajevima govori se o nepisanim nadležnostima glavne skupštine. (V. Gorenc, 2008, str. 585-589).

S. Petrović i P. Ceronja naglašavaju da glavna skupština u pravilu nema ovlasti u području vođenja poslova društva, osim kada to od njih zatraži uprava društva odnosno izvršni direktori. Uprava uglavnom to čini kada ne dobije suglasnost nadzornog odbora za poduzimanje poslova za koje se takva suglasnost traži statutom, ili jer žele čuti mišljenje glavne skupštine o nekom pitanju koje se tiče vođenja poslova društva. U slučaju izostanka odobrenja nadzornog odbora, glavna skupština ne može odbiti odlučivati. Pozitivnu odluku donosi većinom od najmanje tri četvrtine danih glasova. Nasuprot tome, ako uprava zatraži da glavna skupština odluči o pitanjima vođenja poslova društva u nekom drugom slučaju, glavna skupština može odbiti donijeti odluku pa time prepušta upravi da sama odluči što valja poduzeti. Glavna skupština bi mogla odlučivati o pitanjima vođenja poslova društva i kada bi to od nje zatražio upravni odbor.

3.1 Razrješnica članovima uprave i nadzornog odnosno upravnog odbora

Glavna skupština odlučuje o davanju razrješnice članovima uprave i nadzornog odbora. Glavna skupština ne odlučuje o davanju razrješnice izvršnim direktorima, jer oni ne čine organ, već odlučuje o davanju razrješnice izvršnim direktorima samo ako su članovi upravnog odbora, ali tada za ono što čine kao članovi tog organa. Razrješnica se ne daje organu, nego njegovim članovima. O tome glavna skupština odlučuje tako da daje ili uskraćuje davanje razrješnice svim članovima jednog organa zajedno, ali može o tome odlučivati i za svakoga člana odvojeno, a to mora učiniti ako to zatraže dioničari na dionice kojih otpada najmanje deseti dio temeljnog kapitala društva. Odvojenim odlučivanjem omogućen je pojedinačni pristup svakom članu organa, jer je moguće da glavna skupština nije zadovoljna radom samo nekih članova, a radom drugih jest. Time se pruža zaštita dioničarima s manjim udjelima da mogu odvojeno izreći svoje mišljenje i odlučivati o pojedinim članovima organa, jer ako oni zatraže odvojeno odlučivanje, glavna skupština mora tako postupiti.

Razrješnica je odobravanje obavljenog rada osobe koja djeluje u organu društva u nekom proteklom razdoblju i izražavanje povjerenja za obavljanje poslova ubuduće. Zakon propisuje da glavna skupština odlučuje o davanju razrješnice jedanput godišnje kada su joj predočena godišnja financijska izvješća. Rasprava o tome mora se voditi zajedno s raspravom o upotrebi tekuće dobiti, što znači da se glavna skupština mora izjasniti o radu članova svojih

organa najmanje jedanput godišnje pri razmatranju godišnjih financijskih izvješća, izvješća o stanju društva i izvješća nadzornog odbora. Glavna skupština društva odlučuje o razrješnici običnom većinom, ako statutom nije propisana neka druga većina. Nedobivanje razrješnice nema neposredne pravne posljedice za mandat osobe na koju se odnosi u organu društva. Za članove uprave to je važan razlog za opoziv imenovanja. Kako glavna skupština ne može odlučivati o opozivu imenovanja člana uprave, jer je to u isključivoj nadležnosti nadzornog odbora, odlučivanjem o davanju razrješnice dioničarima je dana mogućnost da utječu na nadzorni odbor da opozove imenovanje člana uprave kojem nije dana razrješnica, jer to može biti važan razlog za opoziv imenovanja člana uprave. Ne postupi li nadzorni odbor po tome i ne opozove li imenovanje člana uprave kojem nije dana razrješnica, a njezino davanje nije uskraćeno iz očito neutemeljenih razloga, glavna skupština može opozvati članove nadzornog odbora. Glavna skupština također može odlučivati i o davanju povjerenja članovima uprave ili nadzornog odbora i izvršnim direktorima kada se to od nje zatraži. To mora biti posebna točka dnevnog reda. (Jakša Barbić, str. 1295 – 1297.)

3.2 Glasovanje o politici primitaka i o izvješću o primicima

Prema članku 276.a glavna skupština društva dionice kojeg su uvrštene na uređeno tržište radi trgovanja najmanje jednom u svake četiri godine odlučuje hoće li odobriti politiku primitaka za izvršne direktore koju joj je podastro nadzorni odbor, a uvijek kad se ona znatno izmijeni. Odluka glavne skupštine i politika primitaka objavljuju ju se i čine besplatno dostupnim na razdoblje od barem deset godina na internetskim stranicama društva, s naznakom datuma do kojeg će ona važiti. Ako glavna skupština nije odobrila politiku primitaka, nadzorni odbor podastrijet će na prvoj sljedećoj glavnoj skupštini svoju preispitanu politiku primitaka te će se o njoj glasovati. Nadalje, odlučuje hoće li odobriti izvješća o primicima za prošlu poslovnu godinu koja su utvrđena i revidirana u skladu s odredbama članka 272.r ovoga zakona.

4. Sazivanje glavne skupštine

4.1 Razlozi za sazivanje glavne skupštine

Za sazivanje glavne skupštine potreban je valjani razlog, jer kad bi se sazvala glavna skupština bez valjanog razloga to bi dovelo u pitanje njezinu ozbiljnost kao organa društva i prouzročilo nepotrebne troškove. Glavna se skupština mora sazvati u slučajevima koji su propisani zakonom, statutom i onda kad to zahtijeva dobrobit društva. Zakon o trgovačkim društvima propisuje obvezu sazivanja glavne skupštine kad je potrebno odlučiti o pitanjima o kojima odlučuje redovita glavna skupština, kad se utvrdi da u društvu postoji gubitak u visini polovine njegova temeljnoga kapitala i kada to zatraže dioničari koji imaju dionice na koje se odnosi najmanje 5% temeljnog kapitala društva ako imaju valjani razlog i svrhu za sazivanje te skupštine. Obveza sazivanja glavne skupštine može proizaći i iz nekog drugog zakona. Prema Zakonu o kreditnim institucijama, Hrvatska narodna banka može naložiti kreditnoj instituciji da sazove glavnu skupštinu s dnevnim redom i prijedlogom odluka koje odredi Hrvatska narodna banka i, ako je potrebno, da izloži dioničarima u sjedištu društva izvješće o poslovanju kreditne institucije koje je Hrvatska narodna banka sastavila na temelju supervizije. (J.Barbić, 2020. str. 1297-1299., čl. 251. st. 1., čl. 278. st. 1.)

Statutom se može odrediti da suglasnost za prijenos vinkuliranih dionica društva daje glavna skupština pa bi se ona morala sazvati kad neki dioničar zahtijeva da mu se da suglasnost. To može biti i kad je statutom određeno da je glavna skupština organ kojem se dioničar može obratiti ako mu nije dana suglasnost za prijenos dionice da odluči kao neka vrsta drugostupanjskog organa. (J.Barbić, 2020. str.1300.)

Što se tiče sazivanja glavne skupštine kao razlog za dobrobit društva tu glavnu ulogu ima nadzorni odbor. Taj bi je organ morao sazvati uvijek kada to zahtijeva dobrobit društva, ali bi to inače mogao učiniti kada to smatra potrebnim. To rješenje bi trebalo primijeniti i na upravu društva. (J.Barbić, 2020. str.1301.)

Glavna skupština mora se sazvati kad treba poduzeti nešto što je u njezinoj nadležnosti primjerice prilagodbu statuta novim prilikama. U slučaju kad postoji nesporazum ili suprotnost gledanja na vođenje poslova društva između uprave i nadzornog odbora kada nadzorni odbor djeluje u davanju suglasnosti upravi za poduzimanje neke radnje. Glavnu skupštinu treba sazvati i kada to zahtijeva dioničar koji ima dionice na koje se odnosi najmanje 95% temeljnoga kapitala društva da bi mu se prenijele sve ostale dionice društva. Da bi glavna skupština postupila u okviru svoje nadležnosti, mora postojati razlog za njezino sazivanje pa stoga to znači i proširenje njezine nadležnosti. Ne sazove li glavnu skupštinu organ koju ju je dužan

sazvati kad za to postoji razlog, ili to učini sa zakašnjenjem, njegovi članovi odgovaraju društvu za time počinjenu štetu. Petrović i Ceronja smatraju da je sazivanje glavne skupštine i pripreme za njezino održavanje detaljno uređeno zakonom upravo iz razloga da bi se osiguralo njezino nesmetano odvijanje, da bi se zaštitilo pravo dioničara da sudjeluju na glavnoj skupštini i odlučuju na njoj te da se pruži posebna zaštita manjini, pazeći pritom da manjina ne sprečava normalan rad glavne skupštine. (J.Barbić, 2020, str. 1301-1302., S. Petrović i P. Ceronja, 2019. str. 141.)

4.2 Ovlast za sazivanje glavne skupštine

Zakon o trgovačkim društvima propisuje da glavnu skupštinu mogu sazvati uprava odnosno izvršni direktori, nadzorni odbor, dioničari, likvidatori društva i osobe određene statutom. (V.Gorenc, 2008, str. 595)

Uprava odnosno izvršni direktori sazivaju glavnu skupštinu odlukom koju donose običnom većinom glasova. Ta je većina propisana Zakonom pa se statutom ne bi mogla mijenjati. Razlog za propisivanje takve većine je u tome da se olakša sazivanje glavne skupštine i onemogući blokada pri donošenju odluke uprave o sazivanju glavne skupštine. Odluka o sazivanju glavne skupštine donesena je ako je za nju dan jedan glas više od polovine zbroja tih glasova. Uprava da bi bila podobna za donošenje odluke o sazivanju glavne skupštine u tome moraju sudjelovati svi članovi uprave, ako statutom nije drugačije određeno. To ne znači da pritom svi moraju i glasovati, bitno je samo da ima onoliki broj članova koliko je statutom predviđeno da ih mora imati, u suprotnom ne bi bila podobna za donošenje odluke o sazivanju glavne skupštine. U slučaju da nedostaje neki član uprave, tada nadzorni odbor može imenovati zamjenika iz svojih redova da bi se mogla valjano sazvati. Sazove li uprava glavnu skupštinu koja nije podobna za odlučivanje pa glavna skupština nije valjano sazvana, na njoj donesene odluke bi bile ništetne. Odluka o sazivanju glavne skupštine mora sadržavati tvrtku i sjedište društva, vrijeme i mjesto održavanja skupštine u njoj se mora navesti dnevni red glavne skupštine na koju se ta odluka odnosi. Uprava može odrediti osobu koja će na temelju odluke za upravu sazvati glavnu skupštinu, a najčešće je to predsjednik uprave. (J. Barbić, 2020. str. 1302. – 1306., ZTD, čl. 277. st. 2., čl. 355. st. 1, čl. 277. st. 3.)

Nadzorni odbor može sazvati glavnu skupštinu kad god to smatra potrebnim, a dužan ju je sazvati kada to zahtijeva dobrobit društva. Odluku o tome donosi većinom glasova. Nadzorni odbor bi mogao sazvati glavnu skupštinu uvijek kad uprava odnosno izvršni direktori propuste ispuniti svoju obvezu da ju sazovu jer bi to zahtijevala dobrobit društva. Zakon ne traži posebne formalnosti glede članova nadzornog odbora, nego je bitno da su članovi odbora valjano izabrani odnosno imenovani. Ako je ništetna odluka glavne skupštine o izboru članova

nadzornog odbora, sazivanje glavne skupštine od takvog odbora ne bi bilo valjano. U slučaju da je odluka o njihovom izboru samo pobojna, sazivanje glavne skupštine je valjano ako je učinjeno prije nego što je u povodu tužbe za pobijanje odluke ona oglasna ništetnom. Za valjano donošenje odluke potrebno je da najmanje polovina članova tog organa sudjeluje u odlučivanju, ali ne manje od tri člana, ako statutom nije drugačije određeno. (J. Barbić, 2020. str. 1306., ZTD, čl. 263. st. 4, čl. 267. st. 1.)

Dioničari mogu sazvati glavnu skupštinu ako imaju dionice na koje otpada najmanje 5% temeljnog kapitala društva. Statutom društva to bi se pravo moglo dati dioničarima dionice kojih predstavljaju manji udio od 5% temeljnog kapitala, ali se taj udio ne bi moglo povećati, jer bi se time dioničarima umanjilo pravo koje im daje zakon. Time se zaštićuju prava dioničara kada uprava ili nadzorni odbor ne postupe po svojoj obvezi i ne sazovu glavnu skupštinu. Za određivanje udjela koji dioničari imaju u temeljnom kapitalu uzimaju se u obzir temeljni kapital kako je određen u statutu društva i nominalni iznosi dionica koji su u njemu određeni, a ako je društvo izdalo dionice bez nominalnog iznosa, njihov broj i dijelovi temeljnog kapitala koji se odnosi na pojedinu dionicu. Veličina udjela u temeljnom kapitalu društva mora postojati do podnošenja zahtjeva za sazivanje glavne skupštine, a ne i do njezina održavanja. Uz to, dioničari upravi društva moraju dokazati da raspolažu dionicama u onom opsegu koji se traži za postavljanje zahtjeva. Zahtjev za sazivanjem glavne skupštine mora se uputiti upravi u pisanom obliku. Moraju ga potpisati dioničari koji ga podnose ili njihovi opunomoćenici. Također, mogu tražiti da se zajedno s pozivom za glavnu skupštinu objavi i predmet odlučivanja, ali za to trebaju imati valjani razlog kako bi uprava ili sud mogli procijeniti ima li osnove za sazivanje glavne skupštine ili je samo riječ o nečijem hiru. Iz toga proizlazi da moraju predložiti i dnevni red glavne skupštine, ali Zakon ne traži i da se predlože odluke koje bi trebalo donijeti, osim ako je riječ o izmjeni statuta i sklapanju ugovora za valjanost kojih se traži suglasnost glavne skupštine. Odbije li uprava sazvati glavnu skupštinu na zahtjev dioničara, oni ne mogu osnovano tražiti od suda da ih ovlasti da je sami sazovu ako uprava naknadno u primjerenom roku, ipak, sazove glavnu skupštinu s dnevnim redom iz njihova zahtjeva. A kad bi uprava sazvala glavnu skupštinu, ali ne s onim dnevnim redom koji su dioničari naveli u svom zahtjevu za njezino sazivanje, dioničari bi u tom slučaju mogli zatražiti od suda da ih ovlasti za sazivanje glavne skupštine. Dioničari ne mogu zahtijevati sazivanje glavne skupštine iz bilo kojeg razloga, nego moraju voditi računa o njezinoj nadležnosti. U nadležnosti je uprave da od glavne skupštine zahtijeva odlučivanje o nekom pitanju iz područja posloводства. (J.Barbić, 2020, str. 1307-1311, čl. 278, st. 1., čl. 275. st. 2. ZTD)

Likvidatori društva imaju položaj uprave pa prema tome i ovlast da sazovu glavnu skupštinu. Oni to čine po pravilima koja vrijede kad glavnu skupštinu saziva uprava. (J. Barbić, 2020. str. 1314.)

Statutom se mogu ovlastiti pojedini članovi uprave ili predsjednik odnosno članovi nadzornog odbora, određeni dioničari, prokuristi i sl., a mogu se ovlastiti i osobe izvan društva kao što su zaklade, organi vlasti. Ako bi glavnu skupštinu sazvala osoba koja za to ne bi bila ovlaštena, odluke na toj skupštini bile bi ništetne. (J. Barbić, 2020. str. 1314.)

4.3 Vrijeme i način sazivanje glavne skupštine

4.3.1 Poziv za glavnu skupštinu

Glavna skupština saziva se pozivom koji se objavljuje u glasilu društva. Budući da se sva priopćenja društva moraju objaviti na internetskoj stranici na kojoj se nalazi sudski registar, to valja učiniti i s pozivom za glavnu skupštinu. Ako se statutom odredi, valja to učiniti i u drugim javnim glasilima uključujući elektroničke informacijske medije koji su njime predviđeni. Dionička društva kod kojih su dionice uvrštene na uređeno tržište radi trgovanja koja su izdala dionice na donositelja i nisu poziv za glavnu skupštinu uputila dioničarima preporučenim pismom na njihove poznate adrese, da moraju najkasnije u vrijeme objave poziva taj poziv dostaviti medijima za koje se polazi od toga da mogu obavijest prenijeti na cijelo područje Europske unije i država potpisnica Sporazuma o Europskom gospodarskom prostoru.

Od sazivanja do održavanja glavne skupštine mora proteći najmanje trideset dana, s time da se u taj rok ne računa dan kad je objavljen poziv za glavnu skupštinu. U rokove i datume koji se računaju unatrag od dana održavanja glavne skupštine ne uračunava se dan kad počinje njezino održavanje. Ti se rokovi zbog nedjelje, subote ili praznika ne prebacuju na radni dan koji prethodi ili slijedi nekom takvom danu. Kod sazivanja glavne skupštine društva kod kojeg su dionice uvrštene na uređeno tržište radi trgovanja, u taj rok se rok ne računaju dan objave poziva za glavnu skupštinu ni dan kad započinje glavna skupština, tako da cijeli rok izražen danima mora proteći između tih dvaju dana, s time da na to ne utječu nedjelje, subote ni praznici. S druge strane kod društva kod kojih dionice nisu uvrštene na uređeno tržište radi trgovanja mogu statutom predvidjeti i drukčije računanje rokova, ali ne mogu odrediti kraće rokove od onih propisanih zakonom. Valjano je sazvana glavna skupština ako je to učinjeno u duljem roku od onog koji je kao najmanji propisan zakonom.

Statutom se može uvjetovati sudjelovanje na glavnoj skupštini ili korištenje prava glasa da dioničari unaprijed prijave svoje sudjelovanje na glavnoj skupštini. Prijava mora prispjeti društvu na za to u pozivu navedenu adresu najkasnije šest dana prije održavanja glavne skupštine, ako se za to statutom ne predvidi neki kalendarskim danima određen kraći rok. U taj se rok ne uračunava dan prispjeća prijave društvu ni prvi dan održavanja glavne skupštine.

Najkraći rok za sazivanje glavne skupštine produljuju se za dane određene za prijavu sudjelovanja ili za korištenje pravom glasa na glavnoj skupštini. Između dane prispjeća prijave i dana početka održavanja glavne skupštine mora proteći najviše šest cijelih kalendarskih dana, ako statutom nije za to određen neki kraći rok i tako naveden u pozivu za glavnu skupštinu. Najkraći se rok za sazivanje glavne skupštine produljuje za dane određene za prijavu sudjelovanja ili za korištenje pravom glasa na glavnoj skupštini.

Za imatelje dionica koje glase na donositelja statutom se može odrediti kako se mora dokazati pravo sudjelovanja na skupštini ili pravo glasa. Kod društava kod kojih su dionice uvrštene na tržište radi trgovanja, za to je dovoljan dokaz u pisanom obliku o posjedovanju udjela putem institucije koja vodi pohranu vrijednosnih papira. Dokaz se mora odnositi na početak 21. dana prije početka održavanja glavne skupštine i mora prispjeti društvu na adresu za to navedenu u pozivu najmanje šest dana prije prvog dana održavanja glavne skupštine, ako statutom nije drugačije određeno.

Zakon propisuje minimalan rok za saziv glavne skupštine osiguravajući tako dioničarima mogućnost da na vrijeme saznaju za održavanje glavne skupštine i da se pripreme za sudjelovanje. Objavi li se poziv za glavnu skupštinu u više glasila, rok se računa od dana posljednje objave.

Sadržaj poziva propisan je Zakonom. Odluka o sazivanju mora sadržavati tvrtku društva, sjedište društva, vrijeme i mjesto održavanja glavne skupštine, dnevni red glavne skupštine, a moraju se dodati i uvjeti koje treba ispuniti za sudjelovanje na glavnoj skupštini i za korištenje pravom glasa. Tvrtka i sjedište društva moraju se navesti zato da bi se uopće znalo koje će društvo održati glavnu skupštinu. Vrijeme održavanja glavna skupštine određuje se navođenjem dana i sata početka glavne skupštine. O tome slobodno odlučuje onaj tko je saziva, ali mora paziti da ju sazove u razumno vrijeme. U pozivu se može naznačiti i da će glavna skupština trajati više od jednog dana, ako se predviđa da neće završiti s radom istog dana za koji je sazvana. Treba voditi računa da ona u nekom danu ne traje pretjerano dugo, što znači da ne traje dulje od 12 ili 14 sati. Ako je statutom propisano da je za donošenje odluka na glavnoj skupštini potrebna određena zastupljenost dioničara, u pozivu za glavnu skupštinu morat će se odrediti kada će se održati naredna glavna skupština ako na onoj koja je sazvana ne bude kvoruma koji je određen statutom. Ne odredi li statut drukčije, tako održana glavna skupština može valjano odlučivati bez obzira na broj dioničara koji su na njoj zastupljeni. Mjesto održavanja glavne skupštine može se odrediti statutom. Ako njime za to nije ništa određeno, glavna skupština se održava u sjedištu društva. U pozivu se moraju naznačiti uvjeti koje dioničari moraju ispuniti da bi mogli sudjelovati u glavnoj skupštini, npr. moraju prijaviti svoje sudjelovanje glavnoj skupštini u skladu s onim kako je određeno statutom, na koji način dokazati da su imatelji dionica. (J. Barbić, 2020, str. 1317.-1330.)

4.3.2 Dnevni red glavne skupštine

Dnevni red je popis predmeta o kojima glavna skupština treba raspravljati i odlučivati te redosljed kojim će to činiti. Njime se obuhvaćaju sadržaji o kojima glavna skupština donosi odluke i oni o kojima samo raspravlja. Mora se objaviti u glasilu društva zajedno s pozivom na skupštinu. U objavi dnevnoga reda treba objaviti i bitan sadržaj ugovora za koji se traži suglasnost društva, kao i prijedlog izmjena statuta društva ako bi glavna skupština o tome odlučivala. Važno je voditi računa o tome da se na glavnoj skupštini ne može raspravljati i odlučivati o pitanjima koja nisu objavljena kao točke dnevnog reda. Time se dioničarima omogućava da se pripreme za raspravu na skupštini te da, ocijene li da nisu dovoljno zainteresirani za točke dnevnog reda o kojima će se odlučivati, ne dođu na skupštinu. Istodobno, navedenom se odredbom sprečava da onaj tko saziva skupštinu s nakanom da izbjegne objaviti točku dnevnog reda o kojoj će se odlučivati pa tako zainteresirane dioničare onemogući da sudjeluju u raspravi i glasovanju. Dioničarima se ipak pruža mogućnost da dopune dnevni red već sazvane glavne skupštine. Dioničari koji imaju dionice na koje se odnosi najmanje 5% temeljnog kapitala društva mogu nakon što je sazvana zatražiti dopunu dnevnog reda i da se to objavi. Taj zahtjev za dopunu dnevnog reda društvo mora primiti najmanje 24 dana prije održavanja glavne skupštine, a društva dionice kojih su uvrštene na uređeno tržište radi trgovanja najmanje 30 dana prije održavanja glavne skupštine. Vrlo je važno i kako je dnevni red određen. Pri njegovu određenju valja voditi računa i o redosljedu točaka dnevnog reda. (J. Barbić, 2020, str. 1331.-1334.)

4.3.3 Prijedlozi odluka koje treba donijeti

Uz svaku točku dnevnog reda treba navesti i tekst odluke čije se donošenje predlaže. To ne vrijedi ako je predmet odlučivanja uvršten u dnevni red na zahtjev manjinskih dioničara. Prijedloge odluka utvrđuju u pravilu usklađeno uprava i nadzorni odbor, a nadzorni odbor čini to samostalno ako se odluka odnosi na izbor članova nadzornog odbora ili revizora društva. Odluke se mogu predložiti tako da za svako pitanje predloži jedna odluka ili pak da se dade alternativa. Predlaže li se izmjena statuta, uz poziv se mora objaviti i prijedlog izmjene statuta, a predlaže li se davanje suglasnosti na ugovor, mora se objaviti bitan sadržaj ugovora. Što se tiče izbora članova nadzornog odbora i revizora društva Zakon nalaže da prijedlog odluke mora sadržavati njihova imena i prezimena, zanimanje i prebivalište, a kad je riječ o revizoru pravnoj osobi, njezinu tvrtku i sjedište. Prijedlozima odluka dioničari se mogu suprotstaviti. Oni to mogu učiniti uvijek pa svoje protuprijedloge mogu stavljati i na glavnoj skupštini. Ako žele da ti protuprijedlozi budu objavljeni ne bi li na taj način lakše za njih pridobili druge dioničare, moraju ih, uz obrazloženje, dostaviti upravi najmanje 14 dana prije održavanja glavne skupštine. U

društvima čije su dionice uvrštene na uređeno tržište radi trgovanja, prijedlog mora biti dostupan na internetskoj stranici. (J. Barbić, 2020, str. 1335.-1336.)

4.4 Priopćenje za dioničare i članove nadzornog odbora

Prema članku 281. Zakona o trgovačkim društvima, uprava mora u roku od dvanaest dana od objave poziva za glavnu skupštinu priopćiti financijskim institucijama i udrugama dioničara koji su na posljednjoj glavnoj skupštini glasovali u ime dioničara ili koji to zahtijevaju poziv za glavnu skupštinu i objavljen dnevni red. Ako je izmijenjen dnevni red, društva dionice kojih su uvrštene na uređeno tržište radi trgovanja dužna su priopćiti izmijenjeni dnevni red glavne skupštine. Nadalje, u priopćenju se mora navesti mogućnost da dioničari glasuju na glavnoj skupštini putem punomoćnika i putem udruge dioničara. Kod društava dionicama kojeg se trguje na uređenom tržištu vrijednosnih papira u prijedlogu za izbor članova nadzornog odbora moraju se navesti i podaci o njihovom članstvu u nadzornim odborima drugih društava te drugim nadzornim tijelima u zemlji i inozemstvu. Isto priopćenje, izvršni direktori moraju dati dioničarima koji to zatraže, kao što i svaki član nadzornog odbora ima isto pravo tražiti da mu uprava pošalje priopćenje. Važno je još dodati da se svakom članu nadzornog odbora ili dioničaru moraju na njegov zahtjev priopćiti odluke glavne skupštine. Statutom se može odrediti da se način priopćavanja ograničava na priopćenje dano elektroničkom komunikacijom.

5. Tijek glavne skupštine

5.1 Sudionici glavne skupštine

U glavnoj skupštini imaju pravo, a neki i moraju, sudjelovati kao što su dioničari odnosno osobe koje ih zastupaju, članovi uprave, članovi nadzornog odbora i revizori društva. A uz njih su i predsjednik glavne skupštine i javni bilježnik koji su potrebni da bi skupština mogla raditi. Članovi uprave odnosno izvršni direktori i članovi nadzornog odbora moraju sudjelovati u radu glavne skupštine zbog toga jer je riječ o osobama koje vode poslove društva tj. nadziru njihovo vođenje ili vode društvo. Toj obvezi podliježu članovi tih organa koji su u funkciji na dan održavanja glavne skupštine. Za članove nadzornog odbora postoji mogućnost da se statutom društva odrede slučajevi u kojima smiju sudjelovati u radu glavne skupštine putem prijenosa zvuka i slike. Naime, radi se o osobama koje nemaju pravo glasa na glavnoj skupštini, ali njihovo sudjelovanje može biti važno i korisno za rad skupštine pa im se to može omogućiti u slučajevima spriječenosti da budu na mjestu njezina održavanja. Ako članovi spomenutih organa ne sudjeluju u glavnoj skupštini, to ne utječe na valjanost održane skupštine i odluka na koje su na njoj donesene.

Revizori imaju pravo sudjelovati u glavnim skupštinama koje se održavaju u vrijeme dok društvo djeluje u tome svojstvu. Oni su prisutni na glavnoj skupštini na kojoj se razmatraju godišnja financijska izvješća i odluka o upotrebi dobiti. U glavnoj skupštini mogu sudjelovati i osobe određene posebnim zakonom. Primjerice, članovi posebne uprave koju kreditnoj instituciji uvede Hrvatska narodna banka kao mjeru za poboljšanje stanja u banci. Od trećih osoba u glavnoj skupštini sudjeluju posebni revizori kad ih imenuje glavna skupština ili to učini sud, revizori spajanja i pripajanja. Također, glavnoj skupštini mogu prisustvovati stručne osobe iz društva kako bi pomogle pri davanju objašnjenja dioničarima. Ostale osobe mogu biti prisutne, ali ne sudjeluju u glavnoj skupštini, kao što su predstavnici javnih vlasti, tiska ako im se dopusti, predstavnici zaposlenih, pomoćno i tehničko osoblje kao što su brojači glasova, osobe koje evidentiraju dolazak sudionika glavne skupštine i sl. Glavna se skupština može prenositi zvukom i slikom, što se određuje statutom ili poslovnikom o radu skupštine. (J. Barbić, 2020., str. 1345 – 1348, ZTD, čl. 274. st. 3. i 4., čl. 298., čl. 515. i 533.)

5.2 Popis sudionika glavne skupštine

Članak 285. zakona o trgovačkim društvima propisuje obvezu izrade popisa dioničara odnosno njihovih zastupnika koji su nazočni glavnoj skupštini, među koje treba ubrojiti i one koje takvima treba smatrati zbog upotrebe sredstva elektroničkog komuniciranja, jer ono

omogućuje da ih se smatra prisutnima. Za izradu popisa odgovoran je predsjednik glavne skupštine. U Zakonu ne piše tko izrađuje popis, nego samo određuje da ga potpisuje predsjednik glavne skupštine.

Popis se sastavlja na glavnoj skupštini, ali to ne znači da se i na njoj izrađuje. Smisao ove odredbe je da se popisom obuhvate osobe koje su na glavnoj skupštini. Popis važi tek kada ga potpiše predsjednik glavne skupštine, koji to čini na glavnoj skupštini, a stvarno će ga sastaviti osobe koje pomažu pri organizaciji glavne skupštine odnosno, koji na ulazu u prostoriju gdje će se ona održati evidentiraju svakoga tko je došao na glavnu skupštinu. U popis treba uvrstiti i dioničare, a ako ih netko zastupa, treba navesti i zastupnika koji sudjeluju na glavnoj skupštini elektroničkim komuniciranjem. Nakon što utvrde nazočnost dioničara ili njihovih zastupnika, pomoćne osobe sastavljaju popis i podnose ga predsjedniku na potpis. U pravilu će za taj dio posla odgovarati uprava društva koja mora organizirati izradu tog popisa. Svojim potpisom predsjednik potvrđuje da su popis sastavile osobe kojima je to bilo povjereno da to učine i da je to učinjeno prema pravilima struke. Javni bilježnik navodi u zapisniku popis dioničara. Njegova se odgovornost svodi na to da upozori na očito vidljive nedostatke popisa. Popis se mora sastaviti i predsjednik ga mora potpisati najkasnije prije nego što se pristupi prvom glasovanju na glavnoj skupštini jer je potreban da bi se moglo utvrditi tko ima pravo glasovati, a za neke odluke važno je utvrditi i koliko je dioničara s pravom glasa nazočno na glasovanju.

Popis dioničara koji sudjeluju na glavnoj skupštini sastavlja se u obliku liste, a redosljed navođenja sudionika nije propisan, a preporučuje se da se dioničari grupiraju prema rodovima dionica i njihovim nominalnim iznosima radi lakšeg snalaženja. Popis bi trebalo dopunjavati prema promjenama, tj. dolaskom na glavnu skupštinu i odlaskom s nje odnosno promjene valja naznačiti u popisu. U popisu se mora za nazočne dioničare ili njihove zastupnike navesti njihovo ime, prezime i prebivalište, za pravne osobe tvrtka i sjedište, nominalni iznos dionica, ako je društvo izdalo takve dionice, a u suprotnom slučaju broj dionica bez nominalnog iznosa, na temelju kojih se pojavljuju na glavnoj skupštini i njihov rod. Dobro je navesti koliko je po kojoj dionici uplaćeno u društvu, je o tome ovisi dioničarevo pravo glasa na glavnoj skupštini. Popis se mora staviti na uvid sudionicima glavne skupštine i onima koji nemaju pravo glasa, prije prvog glasanja o bilo kojoj odluci na glavnoj skupštini. Uvid u popis mora se omogućiti svim sudionicima glavne skupštine koji imaju pravo u njoj sudjelovati dok ostali nemaju pravo uvida.(J. Barbić, 2020. str. 1348 – 1354., ZTD, čl. 285.)

5.3 Poslovnik o radu glavne skupštine

Poslovnik o radu glavne skupštine nije obvezni akt glavne skupštine. Ona ga može i ne mora donijeti. Riječ je o vlastitoj odluci glavne skupštine hoće li imati poslovnik ili ne. Poslovnikom se uređuju priprema i provođenje glavne skupštine. Tim se aktom uređuju pravila postupanja koja služe tome da sudionicima omogućiti da na njoj na najbolji i objektivno uređeni način ostvaruju svoja prava. Pri donošenju poslovnika valja imati na umu da je po hijerarhiji akata u dioničkom društvu odmah iza statuta. To je akt koji dopunjuje statut. U određivanju sadržaja poslovnika valja paziti da se ne ponavljaju odredbe zakona, što se inače događa u praksi, jer za to nema potrebe, a pravno je bez značenja. Valja se ograničiti na čisto postupovna pravila i na pravila kojima se osigurava tehnika pripreme glavne skupštine.

Poslovnikom se mogu predvidjeti mjere koje predsjednik glavne skupštine primjenjuje radi održavanja reda na skupštini, ali pritom treba biti oprezan da to ne dovede do ograničenja njegovih ovlasti. Da bi glavna skupština mogla donijeti poslovnik o svom radu, ta se točka mora predvidjeti u dnevnom redu i za to se mora izraditi prijedlog odluke koji sadržava tekst poslovnika ili se njome poslovnik određuje kao prilog i sastavni dio. Donosi se odlukom za koju je potrebna većina glasova koji predstavljaju najmanje tri četvrtine temeljnog kapitala zastupljenog na glavnoj skupštini pri njezinu donošenju. Postupanje protivno poslovniku nema kao posljedicu ništetnost donesene odluke, ali bi ona prema okolnostima mogla biti pobojna ako se time povređuje zakon. (J. Barbić, 2020., str. 1355 – 1358)

5.4 Predsjednik glavne skupštine

5.4.1 Izbor odnosno imenovanje predsjednika i prestanak njegove funkcije

Statutom odnosno poslovnikom glavne skupštine može se odrediti da glavna skupština bira predsjednika za svaku pojedinu skupštinu. Tada se mora odrediti da predsjednik bude izabran za jednu glavnu skupštinu predsjedda i narednom sve dok ona ne izabere novog ili istog predsjednika. Moguće je odrediti i mandatno razdoblje za koje se predsjednik bira, a uobičajeno je da se to čini na dvije ili četiri godine. Tu dužnost može stalno obavljati ista osoba, a u praksi je to često predsjednik nadzornog odbora što je dobro rješenje jer on poznaje prilike društva i lakše se snalazi u pitanjima o kojima se raspravlja na glavnoj skupštini. Također je dobro statutom predvidjeti rješenje za slučaj da predsjednik odbije ili nije kadar predsjedati glavnom skupštinom jer ako ne postoji zamjena za predsjednika posljedica toga može biti da se glavna skupština ne može održati. U tom bi slučaju glavnu skupštinu otvorio onaj tko ju je sazvao i predsjedao joj sve dok se odmah na početku ne izabere predsjedavajući koji će je dalje voditi. Odluka o izboru predsjednika donosi se običnom većinom glasova, ako statutom nije za to predviđena neka druga većina. U jednom slučaju Zakon ovlašćuje sud da imenuje

predsjednika glavne skupštine, a to je onda kada dioničari mogu uz ovlast suda sazvati glavnu skupštinu.

Funkcija predsjednika prestaje istekom mandata, prestankom funkcije u organu društva na temelju koje je bio predsjednikom skupštine, zatim smrću, opozivom i ostavkom. Istek mandata nastupa protekom vremena na koje je predsjednik izabran odnosno imenovan.. Sličan isteku mandata jest i slučaj kad je statutom predviđeno da predsjednikom skupštine bude predsjednik nadzornog odbora pa ta osoba prestane biti predsjednikom tog odbora. Isti čas prestaje joj i funkcija predsjednika glavne skupštine. Prestanak smrću je razumljiv i ne treba posebno komentirati. Za opoziv predsjednika ponajprije vrijedi ono što je predviđeno statutom, a ako u njemu o tome nema odredaba, glavnoj skupštini treba dati pravo da običnom većinom opozove izbor predsjednika. Odredi li se predsjednik statutom, glavna skupština ga ne bi mogla opozvati, jer ga nije ni birala. Predsjednik može dati ostavku na svoj položaj i za to nije potrebno da postoji važan razlog. Glavna skupština tada mora izabrati novog predsjednika. (J. Barbić, 2020. str.1358 – 1362, S. Petrović i P. Ceronja, 2019., str.143.)

5.4.2 Prava i obveze predsjednika

Predsjednik ima ovlasti da vodi glavnu skupštinu, tj. da se brine da on uredno obavi sve ono što je na dnevnom redu – poslove za koje je nadležan i da se u njemu brine o provođenju postupka i održavanju reda i tako ga obrani od smetnji u radu. Predsjednik ne bi mogao glavnoj skupštini prepustiti neke poslove njezina vođenja, ako bi se moglo pretpostaviti da bi većina time mogla svojom nepristranošću oštetiti manjinu. Nadalje, temeljne obveze predsjednika su da se brine o urednom i pravodobnom postupanju po dnevnom redu glavne skupštine, da zadrži neutralan položaj u odnosima između drugih organa društva i dioničara i odnosima između dioničara, posebice da vodi brigu o tome kada kome treba priznati pravo koje mu pripada bez obzira na broj dionica koje ima i da se pridržava načela primjerenosti. Dužan je samostalno poduzimati sve radnje koje smatra potrebnima da se na glavnoj skupštini uredno obavi ono zbog čega je sazvana. Pritom mora postupati tako da odluke ne budu ništetne ni pobjone te da ne daje prednost nikome niti da podliježe bilo kakvim utjecajima. Mjere koje poduzima moraju biti primjerene, tj. ne smije primjenjivati teže ako potrebni učinak može postići primjenom blažih mjera. (J. Barbić, 2020. str. 1362. – 1364.)

5.5 Otvaranje glavne skupštine

Glavnu skupštinu otvara predsjednik najranije u zakazano vrijeme i na zakazanome mjestu. Nema li glavna skupština predsjednika, otvara je i njome predsjedda onaj tko ju je

sazvao. Moguće je i da je otvori predsjednik kome je istekao mandat. Nakon otvaranja predsjednik utvrđuje jesu li ispunjene pretpostavke za održavanje glavne skupštine. U okviru toga provjerava je li glavna skupština uredno sazvana tj. je li ju sazvao onaj tko je za to ovlašten, jesu li poziv s navođenjem odluke i u njoj dnevnog reda te prijedlozi odluka uredno objavljeni i javno utvrđuje ono što je našao. Predsjednik je dužan obaviti tu provjeru kako bi pravodobnim utvrđenjem da eventualno nisu ispunjeni uvjeti za održavanje glavne skupštine spriječio ništetnost odluka.

Predsjednik je dužan utvrditi koji su dioničari odnosno njihovi zastupnici prisutni na glavnoj skupštini, jesu li ispunili uvjete da u njoj mogu sudjelovati te imaju li pravo glasa. To utvrđenje provodi se sastavljanjem popisa sudionika o kojem smo ranije govorili u radu. U okviru otvaranja glavne skupštine predsjednik navodi tko je još sve nazočan glavnoj skupštini, što često radi tako da pozdravlja goste te ističe da su nazočni predstavnici sredstava javnog priopćivanja. Običaj je da se prije prelaska na dnevni red da riječ gostima koji žele pozdraviti glavnu skupštinu, a o tome odlučuje predsjednik. Otvaranje glavne skupštine završava najavom dnevnog reda. (J. Barbić, 2020., str. 1364. – 1366.)

5.6 Postupanje po dnevnom redu

5.6.1 Redoslijed raspravljanja i govornika

Predsjednik odlučuje o redoslijedu točaka dnevnog reda o kojima će se raspravljati i glasovati. U pravilu se postupa redom kako je navedeno u objavljenom i dopunjenom dnevnom redu. Predsjednik slobodno odlučuje i o tome hoće li se raspravljati o točki po točki dnevnog reda ili će se raspravljati o više točaka zajedno ili pak o svim točkama odjednom. Zatim, hoće li se glasovati nakon rasprave o odlukama uz svaku pojedinu točku ili nakon rasprave o više točaka ili na kraju kad se završi rasprava o svemu što je bilo na dnevnom redu. Predsjedniku su jedino vezane ruke kad je redoslijed propisan Zakonom, primjerice u slučaju rasprave o davanju razrješnice koja se mora voditi zajedno s raspravom o upotrebi dobiti. Glasovati bi se moralo za svaku odluku pojedinačno. Također, predsjednik odlučuje i o davanju riječi u raspravi o nekoj točki dnevnog reda. Tu nije vezan redoslijedom, no morao bi za to imati određena mjerila kojih bi se morao pridržavati kako ne bi davao prednost nekim dioničarima. Sudionici u raspravi mogu iznositi svoje prijedloge i postavljati pitanja upravi odnosno izvršnim direktorima.

Slobodna je procjena predsjednika da od uprave zatraži da odgovore na jedno po jedno pitanje redom kako su postavljena ili da zaključi raspravu i nakon toga pozove izvršne direktore da odgovore na sva postavljena pitanja. Isto tako slobodno odlučuje o tome hoće li

nekom govorniku dopustiti da postavlja pitanja po pitanje ili će od njega tražiti da ih sva postavi odjednom. No, ne smije sudioniku uskratiti pravo na postavljanje pitanja. Predsjednik bi se kod svake točke dnevnog reda morao obratiti dioničarima ili njihovim zastupnicima, te članovima uprave i nadzornog odbora s pozivom da postavljaju pitanja, iznose mišljenja i prijedloge, a na njima je hoće li se odlučiti odazvati ili neće. Uz to, mora voditi brigu i o dioničarima koji sudjeluju elektroničkim putem da li se možda javljaju za riječ i sl. (J. Barbić, 2020., str. 1366. – 1369.)

5.6.2 Redoslijed glasovanja o prijedlozima odluka

Svakom dioničaru ili njegovom zastupniku, članovima uprave i nadzornog odbora predsjednik mora omogućiti da iznesu prijedloge za donošenje odluka. Prijedloge je moguće staviti u pisanom obliku, prije glavne skupštine ili na njoj ili usmeno u tijeku skupštine. Pisane prijedloge, a i protuprijedloge predsjednik bi trebao pročitati jer se inače ne zna o čemu se glasuje. Predsjednik je ovlašten uskratiti glasovanje o prijedlozima koji su očito protuzakoniti, nemoralni, besmisleni ili kojima se zloupotrebljavaju prava glavnoj skupštini. O stavljanju prijedloga na glasovanje odlučuje predsjednik po svojoj volji. Međutim, ima postavljeno nekoliko ograničenja npr. ako je predloženo da se opozove izbor predsjednika, o tome se mora najprije odlučiti, o svim postupovnim pitanjima mora se odlučivati prije onih materijalno-pravnih. Zatim, o prijedlogu dioničara koji imaju dionice na koje se odnosi najmanje desetina temeljnog kapitala društva za izbor članova nadzornog odbora odlučuje se prije glasovanja o prijedlogu nadzornog odbora. O davanju razrješnice članovima organa društva glasuje se pojedinačno ako tako odluči glavna skupština ili ako to zatraže dioničari na dionice kojih se odnosi najmanje desetina temeljnog kapitala te kad se po prirodi stvari o nekom prijedlogu mora glasovati prije drugog.

U pravilu se glasuje o svakom prijedlogu pojedinačno redom kako ih predsjednik stavi na glasovanje, ali moguće je istodobno glasovati o više prijedloga odluka. O pojedinoj točki dnevnog reda može biti predloženo donošenje više odluka. Glavna skupština odvojeno odlučuje o svakom prijedlogu, osim ako su oni tako vezani da čine neodvojivu cjelinu. O prijedlozima više odluka moglo bi se odlučivati zajedno i tako da se o drugom prijedlogu istodobno odlučuje kao o podređenom onome koji je formalno stavljen na glasovanje. (J. Barbić, 2020. str. 1369. – 1371.)

5.6.3 Većine za donošenje odluka

Za donošenje odluka u glavnoj skupštini postoji pravilo po kojemu se za to traži obična većina. Prema članku 290. obična većina je postignuta kad je broj valjanih glasova danih u prilog prihvaćanju prijedloga odluke barem za jedan veći od broja valjanih glasova koji su dani protiv prijedloga odluke. Ako je broj glasova jednak odluka nije donesena. Pritom se ne broje

suzdržani glasovi, a i ne moraju se navesti u zapisniku, iako je to dobro učiniti. No, postoje situacije kada se i broj suzdržanih glasova mora navesti u zapisniku. To se mora učiniti u zapisniku s glavne skupštine društva dionice kojeg su uvrštene na uređeno tržište radi trgovanja, jer tada predsjednik glavne skupštine to mora navesti u utvrđenjima o donesenim odlukama. Takvim rješenjem olakšava se donošenje odluka u glavnoj skupštini, a cilj je da se omogući nesmetan rad glavne skupštine i što je više moguće spriječi njezina blokada.

Zakon omogućuje dioničarima sudjelovanje u glavnoj skupštini i glasovanje na njoj i daje dioničarima sredstvo u ruke da štite svoje interese. Na dioničarima je odluka da li će glasovati ili neće. Zakon na nekim mjestima propisuje da je za donošenje odluke potrebna kvalificirana većina glasova. Tako je za opoziv članova nadzornog odbora potrebna tročetvrtinska većina danih glasova. Za preoblikovanje dioničkog društva u društvo osoba u kojemu moraju biti članovi, svi dioničari, traži se jednoglasnost svih dioničara nazočnih na glavnoj skupštini, ali i suglasnost davanjem izjave u obliku javnobilježničke isprave onih ostalih. Odluka kojom se dioničarima stavljaju dodatne obveze može se donijeti samo uz suglasnost svih dioničara na koje se to odnosi, a to vrijedi i za donošenje odluke po kojoj je za prijenos dionica i privremenica potrebna suglasnost društva.

Glasovi dioničara koji raspolažu dionicama koje se odnose najmanje na devet desetina temeljnog kapitala zastupljenog na glavnoj skupštini pri donošenju odluke traže se i za odluku o preoblikovanju u društvo s ograničenom odgovornošću. Za razliku od obične većine neke odluke se donose glasovima koji predstavljaju određenu veličinu temeljnog kapitala društva. Tako se donošenje odluke koje su posebno važne za društvo traži većina od najmanje tri četvrtine temeljnog kapitala zastupljenog na glavnoj skupštini kad se odluka donosi.

U dionice na temelju kojih se određuje zastupljenost temeljnog kapitala na glavnoj skupštini valja ubrojiti i one dionice na temelju kojih se glasuje elektroničkim komuniciranjem, iako imatelji tih dionica ne sudjeluju na glavnoj skupštini, nego se samo koriste pravom da tim putem ostvaruju svoje pravo glasa. To su slučajevi kad se donose odluke o odobravanju nekih ugovora koje društvo sklapa u prve dvije godine nakon što se upiše u sudski registar, a ako se to čini u prvoj godini nakon upisa, zahtijeva se čak i većina od tri četvrtine ukupnog temeljnog kapitala društva. Radi lakšeg donošenja odluka, Zakonom se nekada propisuju manje većine potrebne za izmjenu statuta ili izmjenu temeljnog kapitala nego što bi to inače bilo potrebno. Iako se na prvi pogled čini da se određivanjem većine po broju glasova i po iznosu temeljnog kapitala dolazi do istog rezultata jer temeljni kapital koji se odnosi na dionice daje pravo na broj glasova razmjeran tim iznosima, a dionica bez nominalnog iznosa uvijek daje jedan glas. Međutim, do razlike dolazi kada dionice nisu u cijelost uplaćene jer se tada računaju samo glasovi pokriveni uplaćenim temeljnim kapitalom društva, a ne oni koji proizlaze iz nominalnih iznosa dionica ili dijela temeljnog kapitala koji se odnosi na dionicu bez nominalnog iznosa.

Statutom se mogu pripisati i teži uvjeti za donošenje odluke, ali samo ako se u Zakonu ne traži isključivo obična većina ili se ne propisuje mogućnost da se uvjeti za donošenje odluke mogu samo olakšati. Kad je to dopušteno Zakonom, statutom se mogu pripisati razni oblici kvalificiranih većina. Takva kvalificirana većina bila bi određena kad bi se statutom propisalo da se odluka umjesto Zakonom propisanom običnom većinom donosi većinom ukupnog broja glasova. Na nekoliko mjesta u Zakonu se dopušta da se kvalificirana većina određena prema temeljnome kapitalu zastupljenom na glavnoj skupštini može olakšati, ali to olakšanje može ići samo do obične većine. To je predviđeno za donošenje odluka o povećanju temeljnog kapitala ako se za to ne izdaju povlaštene dionice, o povećanju temeljnog kapitala iz sredstava društva i izdavanju zamjenjivih obveznica i obveznica s promjenjivim kamatama. Statutom se mogu propisati i dodatni zahtjevi da bi neka odluka bila valjana donesena. Primjerice, može se propisati da se za donošenje određenih odluka traži da na glavnoj skupštini postoji određeni kvorum, da se o nekoj odluci mora glasovati više puta u određenim vremenskim razmacima na istoj glavnoj skupštini ili različitim pa da se smatra donesenom ona odluka koja je u identičnom obliku u više glasovanja dobila potrebnu većinu i dr. To se obično čini kad je riječ o donošenju posebno važnih odluka za društvo. (J. Barbić, 2020., str. 1371. – 1378., ZTD, čl. 290., čl. 286. st. 2., čl. 259. st.1.)

5.6.4 Kvorum za donošenje odluka

Kvorum je propisani broj članova, odnosno zastupljenost određenog dijela temeljnog kapitala nekog tijela koji mora biti nazočan sastanku tog tijela kako bi ono moglo pravovaljano odlučivati. Svrha propisivanja kvoruma je otkloniti, odnosno umanjiti mogućnost odlučivanja nekog tijela uz nazočnost nedovoljnog broja njegovih članova. Mada se ni određivanjem kvoruma ne može u cijelosti osigurati poštivanje volje većine, njime se ipak onemogućavaju drastični slučajevi njenog nepoštivanja. Naš Zakon ne propisuje kvorum, nego je izričito zakonskom normom njegovo utvrđivanje prepušteno statutu i volji dioničara svakog društva. Propisivanje kvoruma za donošenje određenih odluka znači otežanje uvjeta za donošenje samo tih odluka, a propiše li se kvorum za donošenje svih odluka, riječ je o općenitom otežanju uvjeta za donošenja odluka. Odredi li se kvorum statutom, a na sazvanoj glavnoj skupštini kvoruma nema, naredna glavna skupština može valjano odlučivati bez obzira na to je li zahtjev za kvorum ispunjen, ako statutom za to nije određen neki poseban kvorum. U pravilu se kvorum određuje u nekom razlomku (dijelu) zastupljenosti u temeljnom kapitalu npr. (1/10, 1/20, 1/2, 3/4 i sl. ili u postotku) s time da se mora paziti da bi se određivanjem previsokog postotka zapravo onemogućio rad glavne skupštine. (V. Gorenc, 2008., str. 630. – 631., V. Gorenc, 2008., str. 101., S. Petrović i P. Ceronja, 2019., str.145.)

5.6.5 Način glasovanja

Dioničari ostvaruju pravo glasa glasovanjem na glavnoj skupštini. Da bi to učinili, moraju na njoj biti osobno, zastupljeni zastupnikom, ali mogu i sudjelovati na glavnoj skupštini elektroničkim komuniciranjem ili samo glasovati tim putem. Svaka dionica daje svom imatelju pravo glasa u glavnoj skupštini društva. Zakon o trgovačkim društvima zabranjuje da se izdaju dionice koje za isti iznos temeljnog kapitala koji na njih otpada daju različito pravo glasa. Tom se odredbom istodobno poštuje načelo da dioničari pod jednakim uvjetima imaju jednak položaj u društvu jer broj glasova iz dionice mora odgovarati njezinom nominalnom iznosu odnosno iznosu temeljnog kapitala koji na nju otpada. Stoga, ako je neki dioničar uplatio veći iznos u temeljni kapital društva, trebao bi imati i veće pravo glasa. Npr. ako imatelj dionice koja glasi na iznos od 100,00 kuna ima pravo na jedan glas, tada bi imatelj dionice koja glasi na 1.000,00 kuna morao imati pravo na deset glasova.

Pravo glasa stječe se, u pravilu, potpunom uplatom dionice. Međutim, statutom se može odrediti da se pravo na jedan glas stječe već kada se za dionicu uplati određeni najniži iznos uloga. Primjerice, za uplaćenu jednu četvrtinu nominalnog iznosa dionice, koja se uplaćuje u novcu, već bi se steklo pravo na jedan glas. U tom slučaju veći se broj glasova stječe razmjerno veličini uplaćenog uloga pa bi onaj tko je uplatio polovinu nominalnog iznosa dionice imao dva glasa, a onaj tko je uplatio cijeli iznos četiri glasa. Ta pravila vrijede i kada se statutom ne odredi da se pravo glasa stječe prije potpune uplate uloga, ali ni jedna dionica ne bude uplaćena u cjelini. To je i logično rješenje jer u protivnom, budući da nijedna dionica nije uplaćena u cjelini, nitko ne bi imao pravo glasa pa glavna skupština ne bi mogla donositi odluke. Pravo glasa dioničara može se ograničiti statutom, propisivanjem da nijedan dioničar ne može imati više od određenog broja glasova ili više od određenog postotka glasova. Recimo, ako bi neki dioničar prema broju dionica koje drži ili prema udjelu u temeljnom kapitalu društva imao pravo na 50% glasova u skupštini, zbog ograničenja iz statuta ne bi imao više od 20% glasova, odnosno ako bi prema broju dionica koje drži ili prema udjelu u temeljnom kapitalu imao pravo na 500 glasova, zbog tog ograničenja imao bi samo 200 glasova. Više od tog postotka ne bi mogao ostvariti čak i kad bi stekao još dionica društva. Ograničenje broja odnosno postotka glasova uvijek vrijedi za sve.

Ta ograničenja nisu dopuštena u pogledu dionica društva s kojima se trguje na uređenom tržištu vrijednosnih papira, a neovisno o tome, u nijednom trgovačkom društvu ne uzimaju u obzir ni pri donošenju odluka za koje je zakonom ili statutom propisano da se donose nekom većinom koja se određuje po temeljnom kapitalu društva.

Od ograničenja prava glasa valja razlikovati isključenje prava glasa. Dok se ograničenje mora posebno propisati statutom, pravila o isključenju predviđa Zakon. Njima se određuje da nitko ne može ostvarivati pravo glasa za sebe ili drugoga kada se odlučuje o tome da mu se dade razrješnica, da ga se oslobodi od odgovornosti ili od zahtjeva koje ima prema društvu.

To zapravo znači da član uprave ili nadzornog odbora, koji je ujedno dioničar društva, ne bi imao prava glasa kada bi se donosila odluka o tome hoće li mu se dati razrješnica. Te osobe ne bi imale pravo glasa ni kada bi glavna skupština odlučivala hoće li ih osloboditi odgovornosti za štetu koju su svojim djelovanjem počinile društvu. Dioničarima s dionicama bez prava glasa mogu biti nazočni na glavnoj skupštini, raspravljati, ali ne i glasovati. Dioničar može pismeno ovlastiti opunomoćenika da za njega glasuje na glavnoj skupštini. Opunomoćenik mora društvu predati punomoć i ono je zadržava na čuvanju najmanje tri godine. Opunomoći li dioničar više od jedne osobe, društvo može odbiti prihvatiti jednu ili više tako danih punomoći. Time se izbjegavaju stanja neizvjesnosti do kojih može doći zbog toga što više opunomoćenika mora zajednički, ili pak pojedinačno izjaviti volju opunomoćitelja, a to može imati kao posljedicu zastoje u radu glavne skupštine pa i netočno utvrđivanje rezultata glasovanja.

Kod društava dionice kojih su uvrštene na uređeno tržište radi trgovanja za prijenos dokaza o tome da je dana punomoć moguća je i elektronička komunikacija. Punomoć se može predati društvu bilo kada prije održavanja glavne skupštine, pa tako i neposredno prije njezina početka, što je najčešće. Ako je statutom predviđeno da se punomoć može dati i u usmenom obliku, to se može učiniti tako da se izjavi određenim osobama u društvu. Dioničar može u svako doba opozvati punomoć pa i pojaviti se na glavnoj skupštini i glasovati. O sadržaju punomoći ovisi na kojoj je glavnoj skupštini opunomoćenik ovlašten glasovati u ime dioničara. Punomoć se može dati posredniku, udruzi dioničara i skrbniku nad dionicama.

Način glasovanja određuje se statutom. U statutima se to obično čini tako da odluka o tome prepusti predsjedniku glavne skupštine ili u njima o tome nema odredaba. Glasovanje na glavnoj skupštini mora biti javno. Glasovati se mora na takav način da se uvijek u vrijeme glasovanja jasno vidi s koliko glasova glasuje pojedini dioničar. Zato se glasuje podizanjem ruku s kartonima na kojima je upisan broj glasova koje dioničar ima, predajom unaprijed pripremljenih listića na kojima je za svakog dioničara upisan broj glasova, pojedinačnim javnim izjašnjavanjem te korištenjem elektroničkih uređaja tako da svaki dioničar ima mogućnost pritiskom na tipku očitovati svoju volju da glasuje za prijedlog odluke, protiv njega ili je suzdržan. Kod dioničkih društava s velikim brojem dioničara moguć je i takav pristup da se svim dioničarima pošalje poziv za glavnu skupštinu s priložima, među kojima je i obraćanje da se određenoj osobi dade punomoć za zastupanje s unaprijed otisnutim nalogom kako da glasuju.

Da bi glas bio valjan, opunomoćenik mora biti nazočan glavnoj skupštini. Na isti način i dioničari mogu prije početka glavne skupštine osobno dati svoj glas, pod uvjetom da su nazočni glavnoj skupštini. Statutom se može predvidjeti da dioničari mogu ostvarivati pravo glasa i elektroničkim komuniciranjem, iako ne sudjeluje u radu glavne skupštine. Oni tada mogu dati svoj glas i unaprijed prije održavanja glavne skupštine, ali u vrijeme njezina

održavanja. (S. Petrović i P. Ceronja, 2019., str. 143. – 145., V. Gorenc, 2008., str. 100., J. Barbić, 2020. 1383. – 1387., 1391. – 1393.)

5.6.6 Utvrđivanje rezultata glasovanja i opoziv donesene odluke.

Predsjednik je dužan utvrditi rezultate glasovanja. Pritom mora uzeti u obzir samo valjano date glasove. On sam odlučuje koji glasovi nisu valjani. Brojenje glasova moguće je metodom zbrajanja tako da se prvo zbroje glasovi dani za prijedlog, zatim oni koji su dani protiv, dok se suzdržani glasovi ne broje. Moguće je postupiti i metodom oduzimanja tako da se od ukupnog broja glasova prema popisu sudionika glavne skupštine odbiju oni koji su dani za ili oni koji su dani protiv, već prema tome koji je manji broj što ga treba odbiti, a za ostale se smatra kako su se izjasnili suprotno od toga. Taj drugi način može biti opasan za utvrđivanje valjanog rezultata jer su moguće teškoće.

Prije svega treba točno utvrditi nazočne glavnoj skupštini u vrijeme glasovanja stalnim ažuriranjem evidencije onih koji su u skupštini, a i onih koji u skladu sa statutom glasuju elektroničkom komunikacijom. Svaki rezultat glasovanja mora se objaviti na glavnoj skupštini. To čini predsjednik utvrđenjem koliko je glasova dano za, koliko protiv, a koliko ih je suzdržano i nakon toga proglašuje kakva je odluka donesena (pozitivna ili negativna s obzirom na prijedlog odluke). Njegovo utvrđenje te podaci o načinu glasovanja i broju danih i suzdržanih glasova unose se u zapisnik, čime odluka postaje pravosnažna. Odluka djeluje od kada je donesena, što znači od kada je proglasi predsjednik glavne skupštine. Za neke odluke, kao što je ona o izmjeni statuta, traži se da su upisane u sudski registar.

Javni bilježnik u načelu je dužan unijeti u zapisnik proglašenje odluke koja je pobjedna, a mogao bi odbiti to učiniti ako bi utvrđenje odluke bilo učinjeno u nedopuštene svrhe ili bi odluka očito bila ništetna. Također, u zapisnik mora navesti sve što se događa na glavnoj skupštini pa prema tome i proglašenje pobjedne odluke. No, javni bilježnik tada mora u zapisnik unijeti stanje glasovanja za koje je utvrdio kakvo je bilo. Odluka koju ne proglasi predsjednik glavne skupštine je ništetna pa će to biti i kada on to zaboravi učiniti, no u praksi su takvi slučajevi rijetkost jer je tu još i javni bilježnik koji ga na to upozori.

Moguć je i opoziv odluke donesene na istoj glavnoj skupštini. Ako je odluka donesena pa se poslije tijekom glavne skupštine pokaže da postoje nove činjenice ili se iznesu nova gledišta o kojima se prije nije raspravljalo, predsjednik glavne skupštine može odlučiti da se pristupi preispitivanju donesene odluke, ali se time ne smije zadirati u pravni položaj trećih osoba. Polazi se od toga da prije zaključenja zapisnika već donesena odluka još nije postala valjana pa predsjednik može njezin opoziv staviti na glasovanje. Odluka je opozvana ako je za opoziv bila većina danih glasova pa čak i ako je za prije donesenu odluku bila potrebna neka

veća većina. Riječ je samo tome da se takvom odlukom samo uspostavlja stanje koje je bilo prije donošenja ukinute odluke.

Zakon propisuje, točnije članak 286. st. 6. za društva dionice kojih su uvrštene na uređeno tržište vrijednosnih papira radi trgovanja da moraju u roku sedam dana od dana kad je održana glavna skupština rezultate glasovanja objaviti na svojim internetskim stranicama. To znači da nije dovoljno samo navesti sadržaj donesene odluke i navesti kako je donesena na glavnoj skupštini, nego i broj glasova danih za, protiv i suzdržane glasove, a ako je riječ o donošenju odluka prema temeljnom kapitalu, iznos kapitala koji se odnosi na glasove dane za, protiv i suzdržane, pri čemu se mora navesti i ukupni temeljni kapital zastupljen na glavnoj skupštini u vrijeme donošenja odluka.

Prema čl. 274. st. 1. nam govori da ako se ostvaruje pravo glasa elektroničkom komunikacijom, društvo je dužno osobi koja je dala glas elektronički potvrditi da mu je prispio dani glas. Inače svaki dioničar ima pravo zahtijevati u roku od mjesec dana nakon održane glavne skupštine da mu društvo potvrdi je li i kako dan njegov glas. Društvo je dužno dati dioničaru tu potvrdu bez odgađanja. To vrijedi i kada umjesto dioničara primjerice na glavnoj skupštini glasuje posrednik. (J. Barbić, 2020., str. 1393. – 1398., ZTD, čl. 286. st. 6., čl. 274. st. 1.)

5.7 Prekid, prelaganje točaka dnevnog reda, trajanje i zaključenje glavne skupštine

Predsjednik glavne skupštine odlučuje o prekidu skupštine zbog potrebe da se sudionici odmore od dugog trajanja skupštine ili zbog toga što više nije moguće održavati red na glavnoj skupštini ili iz nekih drugih razloga kad smatra da su za to opravdani. Prilikom prekida mora se odrediti i kada glavna skupština nastavlja s radom. Glavna skupština može preložiti neke točke dnevnog reda za narednu glavnu skupštinu ili neke od njih jednostavno skinuti s dnevnog reda. O tome mora odlučiti glavna skupština, a ne predsjednik. To se može učiniti ako za to postoji neki stvarni razlog.

U čl. 277. st. 3. ZTD – a piše da se u pozivu na glavnu skupštinu mora označiti vrijeme njezina održavanja. To znači da glavna skupština mora trajati najdulje do ponoći onoga dana za koji je u pozivu označeno da će se održati, a ako je u njemu naznačeno da će trajati više dana, najdulje do ponoći posljednjeg dana navedenog u pozivu kao vrijeme održavanja glavne skupštine. U jednom danu rad skupštine mogao bi trajati najviše 12 sati.

Predsjednik glavne skupštine zaključuje skupštinu kad su za to ispunjeni uvjeti, tj. kada više nema osnova za to da bi se ona dalje održavala. To će učiniti kada se završe sve točke dnevnog reda, kada glavna skupština odluči preostale točke dnevnog reda preložiti za narednu skupštinu. Zatim, kada se tijekom glavne skupštine utvrdi da ona nije bila uredno sazvana, kada glavna skupština odluči odgoditi glavnu skupštinu, kada se utvrdi da glavna skupština nema potreban kvorum za odlučivanja i ako istekne vrijeme u kojem se glavna skupština morala održati. Do zaključenja glavne skupštine ona donosi valjane odluke, ali to više ne bi mogla učiniti nakon što ju je predsjednik zaključio. (J. Barbić, 2020., str. 1399. – 1400., ZTD, čl. 277. st. 3.)

5.8 Održavanje reda na glavnoj skupštini

Obveza je predsjednika glavne skupštine da osigura njezin nesmetani rad, obavljanje poslova zbog kojeg je sazvana i uspješno privođenje skupštine kraju. U tu svrhu može poduzimati sve mjere koje smatra primjerenima da bi ostvario tu svoju zadaću. Poduzimanje mjera radi održavanja reda i postupanja u skladu sa zakonom da bi se izbjeglo donošenje ništetnih i poboynih odluka u isključivoj je nadležnosti predsjednika. Predsjednik može poduzimati mjere prema pojedinim sudionicima skupštine i prema svim sudionicima glavne skupštine kao cjelini. Pri tome mora poštovati načelo neutralnog i jednakog postupanja prema svima.

Zakon u čl. 287. st. 5. propisuje da se u statutu ili u poslovniku o radu glavne skupštine može ovlastiti predsjednika glavne skupštine da vremenski primjereno ograniči ostvarivanje prava dioničara na postavljanje pitanja i za raspravljanje i to detaljnije urediti. Primjeni mjera ima mjesta samo onda kad stvarno postoji razlog da ih se mora primijeniti. Recimo, kada dioničar ometa rad glavne skupštine tako što snima njezin rad i tako ometa ostale sudionike ili kada dioničar neprijemno dugo govori i prekoračuje očekivano razumno vrijeme za raspravu i sl. Predsjednik mora ocijeniti postoji li stvarni razlog za primjenu neke mjere i još pri tome mora paziti da dioničaru omogući ostvarivanje svojih prava.

Mjere koje se primjenjuju prema svim sudionicima glavne skupštine su: ograničenje vremena raspravljanja na skupštini za svakog sudionika, zaključenje popisa govornika, zaključenje rasprave i upozorenje svim sudionicima da se točno pridržavaju točke dnevnog reda o kojoj raspravljaju, da se ne ponavljaju te da u izlaganjima budu što kraći. Predsjednik je ovlašten zatražiti da se prijave za riječ svi govornici o nekoj točki dnevnog reda, jer tek na temelju toga može ocijeniti je li potrebno ograničiti vrijeme izlaganja. Može odrediti da se zaključuje popis govornika za određenu točku dnevnog reda tako da unaprijed odredi i objavi na skupštini kako će se sudionici moći prijaviti za riječ najkasnije do određenog sata. Nadalje,

kad smatra da su u raspravi o nekoj točki dnevnog reda iznesene sve bitne stvari, postavi pitanje ima li tko još važno za iznijeti, a da do tada nije bilo izrečeno. Ne dobije li potvrđan odgovor, može zaključiti raspravu, a ako je odgovor potvrđan mora ih saslušati.

Mjere koje se primjenjuju prema pojedinim sudionicima su: nedavanje riječi, ograničenje vremena za raspravu u svakom pojedinom slučaju, oduzimanje riječi, zatim oduzimanje prava na postavljena pitanja i udaljavanje iz prostorije u kojoj se održava glavna skupština. Predsjednik može uskratiti riječ sudioniku glavne skupštine koji je prije toga prekoračio vrijeme određeno za raspravu ili nakon što je već zaključena rasprava kada je došao na red da mu se dade riječ i sl. No, sudioniku glavne skupštine može se oduzeti i pravo postavljanja pitanja ako ga zloupotrebljava, primjerice tako da time vodi raspravu s članovima uprave. Svakom sudioniku može se narediti da napusti prostoriju u kojoj se održava glavna skupština. To je najoštija mjera dok ni jedna druga ne daje učinka. To se čini u teškim slučajevima narušavanja reda i ometanja rada glavne skupštine, bukom, fizičkim ometanjem ili sprječavanjem predsjednika i ostalih u radu.

Glede gostiju, pomoćnog osoblja i predstavnika sredstava javnog općivanja i manje smetnje koje se ponavljaju mogu potaknuti predsjednika glavne skupštine da im naredi da napuste prostoriju u kojoj se održava glavna skupština. (J. Barbić, 2020, str. 1401. – 1404., ZTD, čl. 287. st. 5.)

5.9 Zapisnik glavne skupštine

O radu glavne skupštine mora se voditi zapisnik za koji je zadužen javni bilježnik. Zapisnik s glavne skupštine je pismeno utvrđenje o sadržaju radu na glavnoj skupštini. Svrha zapisnika je utvrditi formalnom ispravom izraženu volju dioničara, kojom se štiti pravna sigurnost sudionika, a potpis javnog bilježnika treba jamčiti da su bili poštivani propisi prigodom donošenja odluka. Uprava društva dužna je osigurati da glavnoj skupštini bude nazočan javni bilježnik koji će voditi zapisnik po pravilima javnobilježničke službe.

Prema čl. 30. st. 1. Zakona o javnom bilježništvu, zapisnik vodi javni bilježnik na području kojeg se održava glavna skupština. To ne mora biti tamo gdje je sjedište društva, iako je najčešće tako. Održava li se glavna skupština u inozemstvu, zapisnik vodi nadležni javni bilježnik u zemlji i u mjestu gdje se održava glavna skupština, a nastala javnobilježnička isprava pod uvjetom uzajamnosti u Hrvatskoj ima isti učinak kao ista takva domaća isprava. Pri tome je važno da takav zapisnik ima u zemlji u kojoj je sastavljen isti učinak kao i u Hrvatskoj. Vodi li javni bilježnik zapisnik izvan svog područja, to ne utječe na njegovu valjanost i on ima snagu javne isprave. Pri sastavljanju zapisnika javni bilježnik mora postupati po pravilima svoje službe i nepristrano mora odbiti obaviti službenu radnju ako vidi da se želi

postići očigledno nedopušten ili nepošten cilj. Na glavnoj skupštini ne može se ponašati kao običan promatrač, nego kao osoba povjerenja koja mora kao stručnjak upozoriti nedovoljno stručnu osobu na ono što primijeti da nije u skladu s pravilima struke.

Prema Zakonu o trgovačkim društvima, u zapisnik se moraju unijeti: odluke glavne skupštine, zahtjevi i protivljenja dioničara i zahtjevi pojedinog dioničara da mu se da obavijest kada mu je ona uskraćena. U zapisnik valja unijeti sve odluke glavne skupštine bez obzira na to jesu li pozitivne ili negativne te odnose li se na postupovna pitanja pa i ona održavanja reda na glavnoj skupštini. Također, u zapisniku se moraju navesti i mjesto i vrijeme održavanja glavne skupštine, ime i prezime javnog bilježnika, zatim način i rezultat glasovanja te utvrđenja predsjednika o donesenim odlukama. Pod mjestom održavanja glavne skupštine označuje se zemljopisno mjesto i pobliza adresa unutar njega gdje se nalaze prostorije u kojima se održava glavna skupština. Ujedno se mora navesti i vrijeme početka i završetka rada glavne skupštine. Ime i prezime javnog bilježnika potrebni su za to da se može točno utvrditi tko vodi zapisnik na glavnoj skupštini i je li riječ o osobi koja je doista javni bilježnik.

U zapisniku se mora navesti kako je glasovanje provedeno (dizanjem ruku s kartonima na kojima su navedeni brojevi glasova, predajom listića s navedenim brojem glasova, javnim prozivanjem i poimeničnim izjašnjavanjem, korištenjem elektroničkih uređaja i sl.). Uz to treba navesti i izjave predsjedatelja o isključenju prava glasa dioničarima glede određenih odluka, priznavanju prava glasa dioničarima koji imaju dionice bez prava glasa ako su za pravo glasa ispunjene zakonom propisane pretpostavke i sl. U zapisnik valja unijeti i upute i upozorenja koja daje predsjednik u vezi s glasovanjem. Javni bilježnik mora unijeti i druge podatke vezane uz glasovanje kao što su brojači glasova, metode određivanja danih glasova itd. Rezultate glasovanja valja brojčano izraziti. Posebno treba navesti broj glasova danih za, broj glasova protiv, a i broj suzdržanih glasova. Glasuje li se prema temeljnom kapitalu, potrebno je navesti u novčanom iznosu koliki temeljni kapital predstavljaju glasovi dani za i oni protiv te koliko ga pripada suzdržanim glasovima. Za društva dionice kojih su uvrštene na uređeno tržište radi trgovanja Zakon propisuje da utvrđenje rezultata glasovanja i donesenih odluka obuhvaća za svaku odluku i: broj dionica na temelju kojih su dani valjani glasovi, udio temeljnog kapitala društva koji otpada na dionice na temelju kojih su dani valjani glasovi i broj glasova danih za pojedinu odluku, glasovi danih protiv i prema okolnostima broj glasova koji bi otpao na one koji su se suzdržali od glasovanja. To se tada mora navesti i u zapisniku, a ta društva moraju u roku od sedam dana nakon što je održana glavna skupština rezultate glasovanja objaviti na internetskim stranicama.

U zapisniku se mora točno navesti kako glasi prijedlog odluke o kojoj se glasovalo da bi se moglo znati na što se odnosi rezultat glasovanja. Predsjednik glavne skupštine utvrđuje rezultat glasovanja i donesenu odluku, što ima konstitutivni učinak. Javni bilježnik to je dužan

unijeti u zapisnik potvrđujući time činjenicu koja se na glavnoj skupštini dogodila. Zapisniku se mora priložiti popis sudionika na glavnoj skupštini i dokazi o njezinu sazivanju. Valja ga sastaviti na hrvatskom jeziku, jer će taj jezik biti mjerodavan za službene potrebe, posebice na sudu. Radi sastavljanja zapisnika može snimati sve što se događa na skupštini i kasnije se time poslužiti pri izradi zapisnika, što se i u praksi čini.

Završava ga bez odgađanja zaključenja glavne skupštine, jer valja omogućiti uredno ispunjenje obveze uprave da bez odgađanja nakon održane glavne skupštine dostave registarskome sudu javno ovjereni primjerak zapisnika s priložima. Zapisnik potpisuje javni bilježnik, jer ga i on vodi. Nije potrebno da se navedu svjedoci. (J. Barbić, 2020, str. 1405. – 1415., V. Gorenc, 2008, str. 621. – 622., ZTD, čl. 286; Zakon o javnom bilježništvu, čl. 11. st. 1. i 2., čl. 30. st. 1. i 4., čl. 33. st. 2. i 3.)

5.10 Posebna revizija

U Zakonu o trgovačkim društvima u posebno određenim slučajevima mogu se imenovati i posebni revizori. Zakon tu mogućnost propisuje da bi se ispitalo: radnje poduzete u osnivanju društva, vođenje poslova društva, mjere poduzete za povećanja ili smanjenje temeljnog kapitala društva i poslove društva s vladajućim ili s nekim društvom koji je s njime povezano. Riječ je o reviziji koja je potrebna da bi se utvrdile činjenice i okolnosti na temelju kojih bi se mogao postaviti zahtjev za naknadu štete protiv osnivača i protiv članove u prave i nadzornog odbora.

Glavna skupština odlučuje o imenovanju posebnih revizora običnom većinom glasova. U glasovanju o imenovanju tih revizora ne može ni u svoje ni u tuđe ime sudjelovati član uprave ni član nadzornog odbora ako se ispitivanje odnosi na ocjenu rada nekog člana tih organa ili je u vezi s pokretanjem sudskog spora između društva i neke od tih osoba. Član uprave i član nadzornog odbora ne bi tada mogao ostvarivati pravo glasa ni putem neke druge osobe. Odbije li glavna skupština imenovati posebne revizore, učinit će to sud na prijedlog dioničara koji zajedno imaju dionice koje čine najmanje dvadeseti dio temeljnoga kapitala društva i ako postoji opravdana sumnja u to da su pri osnivanju društva učinjene nepravilnosti ili da su grubo povrijeđeni zakon odnosno statut društva.

Da bi mogli podnijeti zahtjev, podnositelji moraju pohraniti u društvu, kod javnog bilježnika ili u posredniku koji se bavi čuvanjem vrijednosnih papira i učiniti vjerodostojnim tri mjeseca prije održavanja glavne skupštine bili dioničari društva. Prijedlog se mora podnijeti sudu u roku od 15 dana od održavanja glavne skupštine. Za posebnog revizora može se imenovati samo osoba koja ispunjava uvjete za ovlaštenog revizora i bavi se tim poslom.

Dioničari na dionice kojih se odnosi najmanje deseti dio temeljnog kapitala društva ili najmanje 8.000.000 kuna mogu postaviti sudu prijedlog da umjesto njega imenuje drugog revizora ako je razlog za to u osobi kojeg je imenovala glavna skupština, osobito ako imenovani revizor nema potrebna stručna znanja, ako je prezauzet ili postoje sumnje u njegovu pouzdanost. Prijedlog sudu mora se postaviti u roku četrnaest dana od dana održavanja glavne skupštine na kojoj je donesena odluka o imenovanju revizora. Uprava mora dopustiti posebnim revizorima da pregledaju poslovne knjige i dokumentaciju te sve ono što čini imovinu društva. O svome nalazu posebni revizori moraju podnijeti izvješće, potpisati ga i bez odgađanja predati upravi društva i sudskom registru kod kojega je društva upisano. Posebni revizori društva imaju pravo na naknadu izdataka i nagradu za obavljeni rad. Troškove revizije snosi društvo, a imenuje li sud revizore, on određuje i naknadu troškova te primjerenu naknadu koji im pripadaju. (J. Barbić, 2020, str. 1415.-1420; ZTD, čl. 298., 299. i 300.)

6. Ništetnost i pobojnost odluka glavne skupštine

6.1 Odluke glavne skupštine s nedostatkom

Odluka glavne skupštine višestrani je pravni posao kojim dioničko društvo izražava svoju volju. Tu volju stvaraju dioničari glasovanjem. Oni mogu prihvatiti ili odbiti prijedlog stavljen na glasovanje. Odluka glavne skupštine mora biti u skladu s Ustavom, prisilnim propisima i pravilima morala, a kako je riječ o dioničkom društvu i s njegovim statutom. Odluka može biti: prividna, bez pravnog učinka, ništetna i pobjojna. (J.Barbić, 2020, str. 1509.)

6.2 Prividne odluke

Kod prividne odluke riječ je o prividu da postoji odluka, iako te odluke zapravo nema. To je slučaj kad su učinjene čiste postupovne pogreške zbog kojih je utvrđeno da je neka odluka donesena, premda nije tako. O prividnoj će odluci biti riječ, recimo, kada predsjednik glavne skupštine proglasi neku odluku donesenom, iako ona zapravo nije donesena jer je rezultate glasovanja pogrešno utvrdio zbog pogreške u brojenju glasova, greške u elektroničkom uređaju kojim se neki sudionik glavne skupštine u mjestu gdje se ona održava koristio pri glasovanju, uzimanja u obzir glasova dioničara kojih je pravo glasa bilo isključeno i sl., a javni je bilježnik to upisao u zapisnik glavne skupštine. Kako je mjerodavno glede donošenja odluka ono što proglasi predsjednik glavne skupštine i što se unese u zapisnik, takva odluka postoji i djeluje, iako zapravo nije donesena. Ne primijeti li se pogreška na vrijeme, takva odluka ostaje. Ona se može pobijati tužbom. (J. Barbić, 2020, str. 1510. – 1511.)

6.3 Odluke bez pravnog učinka

Odluka bez pravnog učinka donesena na glavnoj skupštini je ona za koju je ispravno utvrđen i proglašen rezultat glasovanja, a javni ju je bilježnik unio u zapisnik održane glavne skupštine na kojoj je donesena, ali se za to da bude s pravnim učinkom još mora ispuniti neka dodatna pretpostavka. Nije riječ o odluci koja bi bila protivna zakonu, nego o odluci koja je u svemu s njime u skladu, ali je njezino valjano donošenje samo dio onoga što se zakonom traži da bi imala pravni učinak. Ona što još nedostaje da odluka dobije pravni učinak otklanja se redovitim putem koji se traži da bi se ispunila dodatna pretpostavka za to da bi imala taj učinak. To su slučajevi kad se za pravni učinak neke odluke traži da se s njome suglase određeni dioničari društva. Tako se za stavljanje dioničarima dodatnih obveza traži da se s time suglase svi dioničari na koje se to odnosi, što znači da se oni moraju suglasiti s odlukom glavne skupštine kojim im se takva obveza nameće. Nekad se suglasnost daje donošenjem posebne odluke nekih dioničara ili donošenjem odluke na posebnoj skupštini samo tih dioničara. Nekad

se za pravni učinak odluke traži i njezin upis u sudski registar. Tako odluka o izmjeni statuta ima pravni učinak tek kad se upiše u sudski registar. (J. Barbić, 2020, str. 1511.-1513.)

6.4 Ništetne odluke

6.4.1 Pojam ništetne odluke

Ništetna je ona odluka glavne skupštine koju pravni poredak ne priznaje zbog toga što ima teški pravni nedostatak bez obzira na to je li riječ o njezinoj formalnoj ili materijalnoj manji. Kod takve odluke izostaje pravni učinak koji se njezinim donošenjem želio postići. Ništetnost nastaje na temelju zakona činom donošenja odluke. Za to je dovoljno da se ispuni pretpostavka propisana zakonom i ne traži se poduzimanje nikakve dodatne pravne radnje da bi odluka bila ništetna. Od ništetnosti odluke odluke valja razlikovati ništetnost glasa danog na glavnoj skupštini. Ništetan glas kao očitovanje volje dioničara, ne uzima se o obzir pri utvrđivanju rezultata glasovanja na glavnoj skupštini, primjerice kad se taj glas zloupotrebljava i postupa protivno obvezi na lojalno postupanje dioničara prema društvu i drugim dioničarima, ali to nema kao posljedicu ništetnost donesene odluke na glavnoj skupštini na kojoj je taj glas dan. (J. Barbić, 2020. str. 1514.-1515.)

6.4.2 Razlozi za ništetnost odluke

Razlozi za ništetnost propisani su Zakonom o trgovačkim društvima. Iz razloga pravne sigurnosti razlozi za ništetnost suženi su samo na one kad je riječ o očitim povredama propisa za koje je izričito propisano da dovode do takve pravne posljedice. Zakonom o trgovačkim društvima, razlozi za ništetnost mogu se podijeliti na: propuste učinjene u sazivanju glavne skupštine, formalne propuste učinjene na glavnoj skupštini, materijalnopravne razloge zbog kojih bi inače bio ništetan svaki pravni posao. Zatim, sudske odluke, posebne slučajeve ništetnosti i provedbu odluke suda o brisanju upisa odluke glavne skupštine u sudskom registru ili upisa obavljenog na temelju te odluke. Tome treba dodati ništetnost odluke kao posljedicu propusta da se uprava društva savjetuje s radničkim vijećem prije nego što glavna skupština donese odluku u slučajevima propisanim Zakonom o radu. Svaki od tih razloga ima posebitosti po kojima se razlikuje od drugih ništetnosti, ali je svima zajednička ista pravna posljedica. (J. Barbić, 2020, str. 1515.-1517.)

6.4.3 Uklanjanje učinka ništetnosti premda postoji razlog za ništetnost odluke

Iz razloga pravne sigurnosti i zbog učinka upisa u sudski registar, na ništetnost se ne može pozivati u Zakonom propisanim slučajevima upisa inače ništetne odluke glavne skupštine u taj registar. Time takve odluke postaju valjane, ako ne postoji neki drugi razlog ništetnosti koji se ne može otkloniti upisom odluke u sudski registar. Na ništetnost odluke ne može se pozivati zbog učinjenih pogrešaka u vezi s njezinim unošenjem u zapisnik s glavne skupštine nakon što se takva odluka upiše u sudski registar. Da bi se uklonila ništetnost odluke, ona mora biti upisana u registar suda nadležnog za upise društva. Nije dovoljno da je samo podnesena prijava za upis niti da su isprave položene u zbirku isprava. Traži se upis u glavnu knjigu mjerodavnu s obzirom na vrstu upisa, a nije potrebno i da je upis objavljen.

Uklanjanje ništetnosti moguće je i ako se odluka upiše u sudski registar za vrijeme trajanja parnice koja se vodi radi utvrđenja njezine ništetnosti. Upisom odluke u sudski registar nastaje učinak kao da je uredno unesena u uredno sastavljeni zapisnik s glavne skupštine. Trajanje roka računa se na način utvrđen Zakonom o obveznim odnosima. Rok od tri godine računa se od dana obavljenog upisa, a ne od dana kad je upis objavljen pa počinje teći narednog dana od upisa. Da bi došlo do produljenja roka, mora početi teći parnica, tj. tužba mora biti dostavljena društvu, a ne samo podignuta kod suda te parnica mora još teći u vrijeme istjecanja roka od tri godine. Uspjeh u parnici dovodi do ništetnosti odluke, iako bi se ona inače uklonila protekom tri godine od kada je upisana u sudski registar. Ne podigne li se tužba, ništetnost se uklanja protekom tri godine.

Ako se s tužbom ne uspije, ništetnost je uklonjena okončanjem parnice ako je ono nastupilo nakon proteka tri godine od upisa odluke u sudski registar, a ako je okončana prije toga, kada protekne spomenuti rok od tri godine. Uklanjanjem ništetnosti odluka glavne skupštine smatra se zakonitim i po njoj se mora postupati. Nakon toga valjanost odluke ne može se napadati tužbom niti je moguće njezino brisanje u sudskom registru iz razloga ništetnosti koji su time otpali. (J. Barbić, 2020, str.1539. – 1540.)

6.5 Učinak ništetnosti

Posljedica ništetnosti jest izostanak pravnog učinka odluke donesene na glavnoj skupštini. Na to ne mora utjecati cilj koji se odlukom htio postići. Cilj ipak može utjecati na to da je odluka ništetna, primjerice ako se donosi s ciljem koji je protivan moralu društva. Registarski sud pazi na ništetnost po službenoj dužnosti. Ništetna odluka se ne može upisati u sudski registar, a javni bilježnik nije dužan unijeti u zapisnik odluku koja je očito ništetna, a ako postoji sumnja u to, trebao bi na to upozoriti predsjednika glavne skupštine i upozorenje unijeti u zapisnik. U pravilu se nitko ne može pozivati na povjerenje u ništetnu odluku, osim ako je takva odluka upisana u sudski registar.

Ako je ništetna odluka o izboru članova nadzornog odbora, ništetne su i sve odluke koje donese taj organ. Odluka glavne skupštine može biti i samo djelomično ništetna. Npr. ako jedna odluka društva sadržava više odluka, posljedica ništetnosti jedne neće u pravilu biti ništetnost i ostalih odluka osim ako se neka od drugih odluka ne bi mogla donijeti, a da se prethodno ne donese odluka koja je ništetna ili donošenje druge odluke ovisi o ništetnoj odluci jer je to pretpostavka da bi se uopće mogla donijeti druga odluka. (J. Barbić, 2020, str.1541.-1543.)

6.6 Tužba radi ništetnosti odluke

Tužba radi ništetnosti odluke glavne skupštine deklaratorna je tužba kojom se zahtijeva utvrđenje da je odluka glavne skupštine ništetna s učinkom prema svima. Kada tužbu podiže dioničar, riječ je o negatornoj tužbi, jer on time štiti svoje članstvo kao apsolutno pravo od zadiranja u nju ništetnom odlukom glavne skupštine. Čini li to član uprave ili nadzornog odbora riječ je o kvazinegatornoj tužbi jer joj se uklanjanjem odluke glavne skupštine koja je razlog ništetnosti omogućuje obavljanje njezinih zadaća u organu društva.

Tužbu može podići svatko tko ima pravni interes i bez vremenskog ograničenja. Tuženo može biti samo društvo. Nisu dopuštene tužbe između dioničara kojima bi se utvrđivalo da je odluka glavne skupštine ništetna. Dioničar mora dokazati svoje članstvo u društvu. To je dovoljno za postojanje pravnog interesa za podizanje tužbe. Članstvom se dokazuje ispravom o dionici. Uprava kao organ može biti tužitelj, ali ne i nadzorni odbor. O tome se u upravi donosi odluka. Promjene u organu nakon što je podignuta tužba ne utječu na vođenje spora jer je riječ o organu koji je stalan u društvu bez obzira na sastav njegovih članova.

O poduzimanju tužbe i eventualno radnjama koje treba poduzeti organ odlučuje po pravilima kako donosi odluke. Glede toga upućuje se na izlaganja o načinu rada uprave. Zastupa ga osoba koju odredi neki od njegovih članova ili predsjednik, koji opet mogu dati punomoć drugoj osobi da ih zastupa u postupku. Pojedini članovi uprave i nadzornog odbora mogu podići tužbu, ali moraju to svojstvo u vrijeme podizanja tužbe, a i poslije pa i na dan posljednje usmene rasprave pred sudom. To pravo nemaju bivši članovi tog organa.

Tuženo društvo zastupaju uprava i nadzorni odbor ako je tužitelj koji od dioničara. Tuži li društvo uprava ili neki njezin član, društvo zastupa nadzorni odbor, a ako je tužitelj član nadzornog odbora, društvo zastupaju uprava odnosno izvršni direktori, premda i oni mogu biti članovi nadzornog odbora. Ustane li s tužbom netko izvan kruga spomenutih osoba, društvo zastupa uprava. Ono što netko stekne od društva na temelju ništetne odluke glavne skupštine mora mu vratiti i nadoknaditi mu troškove nastale u vezi s time. (J. Barbić, 2020, str. 1543.-1547.)

6.7 Pobjojne odluke

Pobjojna je odluka glavne skupštine koja zbog toga što je protupravna nije ništetna po samom zakonu pa postojanje razloga za pobijanje odluke nema neposredni učinak na njezinu valjanost, kao kada postoji razlog ništetnosti, sve dok je netko uspješno ne pobije. Sve dok to netko ne učini, takva je odluka valjana i proizvodi pravne učinke. Za razliku od ništetne odluke na koju se uvijek može pozivati svatko, sredstva koja se mogu koristiti za pobijanje odluka i vrijeme u kojemu se to može učiniti jesu ograničeni.

To ne može učiniti svatko niti se time može poslužiti bilo kojim sredstvom i bilo kada. Zakon tu postavlja ograničenja. Razlog je tome što se u interesu pravne sigurnosti ne može kod povreda, ako nisu posebno teške pa ne uzrokuju neposredan učinak ništetnosti, dopustiti neograničena neizvjesnost glede valjanosti odluke glavne skupštine. Takva odluka ima pravni učinak, na temelju nje nastaju pravni odnosi koji su pobijanjem ugroženi pa valja postaviti granicu mogućnosti zahvata u njezinu valjanost.

Zakon o trgovačkim društvima: propisuje razloge zbog kojih se može pobijati odluka glavne skupštine, određuje krug osoba koji to mogu učiniti, propisuje pravno sredstvo kojim se ostvaruje pobijanje i uređuje pravne učinke uspješnog pobijanja. Time se bitno pridonosi postizanju pravne sigurnosti u pravu dioničkih društava. Odluka se može pobijati ako je donesena protivno zakonu ili statutu društva, ako je dioničar pokušao da ostvari posebnu korist za sebe ili drugoga na štetu društva, ako su dane netočne, nepotpune ili je davanje obavijesti bilo uskraćeno. Zatim, odluke se mogu pobijati vezano za odluku o upotrebi dobiti i odluci o povećanju temeljnog kapitala ulozima. (J. Barbić, 2020, str. 1548. – 1567.)

6.8 Utjecaj odluke glavne skupštine kojom potvrđuje pobjojnu odluku na pobijanje potvrđene odluke

Glavna skupština može pobjojnost svoje odluke otkloniti time da ponovo donese istu takvu odluku. Iz pravne sigurnosti, u čl. 361 Zakona o trgovačkim društvima propisano je da se ne može pobijati odluka glavne skupštine, iako postoji razlog da se pobije, ako ta skupština donese novu odluku kojom potvrđuje onu pobjojnu, a ta se nova odluka ne pobija u roku koji je za to propisan ili je tužba za pobijanje te odluke pravomoćno odbijena. Time se društvu pruža mogućnost da glavna skupština ukloni razlog pobjojnosti ako se on temeljio na povredi postupka.

Ne može se otkloniti pobjojnost odluke koja se temelji na tome da je sadržajno suprotna zakonu ili statutu jer kad bi glavna skupština odlukom potvrdila prijašnju odluku, ta bi nova

odluka bila pobojna iz istog razloga kao i ona potvrđena, a ako nova odluka više nije sadržajno u suprotnosti sa zakonom ili statutom, nije riječ o potvrđenoj nego o novoj odluci. Nakon donošenja nove odluke više se ne može voditi spor oko pobijanja prve odluke jer je Zakonom uklonjen razlog za pobijanje prve odluke. Vodi li se i postupak o poboynosti nove odluke, sud će zajedno odlučiti o oba zahtjeva. No, prvo će voditi postupak o poboynosti druge odluke jer o odluci o tome ovisi i odluka o poboynosti prve odluke.

Odluku mogu pobijati: 1. dioničar koji je sudjelovao u radu glavne skupštine, stekao dionice prije nego što je bio objavljen dnevni red glavne skupštine i svoje protivljenje odluci izjavio u zapisnik; 2. dioničar koji nije sudjelovao u radu glavne skupštine jer mu je pogrešno nije bilo dopušteno da u tome sudjeluje, ako glavna skupština nije bila uredno sazvana ili dopuna predmeta odlučivanja na glavnoj skupštini nije bila valjano objavljena, ako je stekao dionice prije nego što je bio objavljen dnevni red glavne skupštine; 3. svaki dioničar ako se odluka pobija zbog toga što je dioničar glasovanjem na glavnoj skupštini pokušao za sebe ili za koga drugoga postići korist na štetu društva ili drugih dioničara, a pobijanom se odlukom to postiže, ako je stekao dionice prije nego što je bio objavljen dnevni red glavne skupštine; 4. uprava odnosno upravni odbor društva; 5. svaki član uprave i član nadzornog odbora ako bi provođenjem odluke učinio radnju koja je kažnjiva, nezakonita ili za koju bi mogao odgovarati za štetu. (J. Barbić, 2020, str. 1568.-1570.; S. Petrović i P. Ceronja, 2019, str. 152.)

6.9 Tužba za pobijanje

Tužba se mora podići isključivo kod suda u roku od 30 dana od donošenja odluke. Ako je tužitelj bio prisutan na glavnoj skupštini na kojoj je odluka donesena, taj rok počinje teći prvog narednog dana od dana kada je zaključena glavna skupština na kojoj je odluka donesena. Ako tužitelj nije prisustvovao glavnoj skupštini na kojoj je odluka donesena, rok počinje teći prvog narednog dana od dana kada je mogao saznati za odluku. Tužba se podiže protiv društva. Društvo zastupaju uprava i njezin nadzorni odbor. Ustanu li s tužbom uprava ili neki njezin član, društvo zastupa nadzorni odbor, a ustane li s tužbom neki član nadzornog odbora, društvo zastupa uprava. Više postupaka koji se vode o pobijanju treba spojiti. Postupak po tužbi za pobijanje je hitan. Uprava mora u glasilu društva bez odgađanja objaviti da je tužba podignuta i za kada je po tužbi zakazano ročište. Dioničar se u postupku može tužitelju pridružiti kao umješlač najkasnije u roku od mjesec dana od dana objave. Sud može privremenom mjerom zaustaviti primjenu odluke za koju se tužbom traži da se utvrdi ništavom, ako je vjerojatno da bi se njezinim provođenjem društvu mogla počinuti nepopravljiva šteta. (ZTD, čl. 363.)

6.10 Vrijednost predmeta spora

Sud određuje vrijednost predmeta spora uzimajući u obzir okolnosti svakog pojedinog slučaja. Ta vrijednost smije biti veća od desetine iznosa temeljnog kapitala društva ili, ako ta desetina iznosi više od 4.000.000,00 kuna, više od tog iznosa samo ako valja uzeti da je značenje stvari za stranke veće. Učini li neka od stranaka u sporu vjerojatnim da bi određivanje vrijednosti predmeta spora značajnije ugroziti njeno gospodarsko stanje, sud može na njen zahtjev odrediti da snosi troškove spora u dijelu primjerenom tome stanju. To ima za posljedicu da stranka u čiju je korist sud odredio da snosi samo dio troškova spora u tome dijelu podmiruje i troškove njenog zastupanja u sporu te nadoknađuje protivniku troškove koji na nju otpadnu s obzirom na uspjeh u sporu ili koje preuzme.

Ako izvansudski troškovi padnu na teret protivnika ili da ih on preuzme, odvjetnik stranke u čiju je korist sud odredio da plati samo dio troškova spora može svoju naknadu ostvariti od protivne stranke odmjerenu po vrijednosti spora koja vrijedi za tu protivnu stranku. Zahtjev za odmjeravanjem troškova spora može se postaviti prije početka rasprave o glavnoj stvari, a nakon toga samo ako sud povisi već prihvaćenu ili utvrđenu vrijednost predmeta spora. Prije odlučivanja o zahtjevu sud mora saslušati drugu stranu u sporu. (ZTD, čl. 363.a)

6.11 Učinak pobijanja

Ako sud pravomoćnom presudom utvrdi da je odluka glavne skupštine ništava, ona djeluje prema svim dioničarima i članovima uprave i nadzornog odbora čak i kada nisu bili stranke u tom postupku. Uprava mora presudu dostaviti registarskome sudu bez odgađanja. Ako je u sudskom registru bila upisana odluka koja je oglašena ništavom, mora se upisati i presuda. Upis presude u sudski registar mora se objaviti na isti način kako objavljuje i odluka. Društvo dionicama kojeg se trguje na uređenom tržištu vrijednosnih papira dužno je bez odgađanja objaviti presudu u glasilu društva. Ako sud presudom donesenom povodom tužbe o ništavosti ili kojom se pobija odluka glavne skupštine utvrdi da je odluka glavne skupštine ništava, presuda se neće upisati u sudski registar ako je pravomoćnim rješenjem suda utvrđeno da nedostatak odluke ne utječe na njezin učinak pa tako ni na valjanost upisa odluke u sudskom registru. Ako je odlukom mijenjan statut, sudskom registru treba uz presudu dostaviti i potpuni tekst statuta ovjeren od javnog bilježnika koji potvrđuje da su u njemu uzeti u obzir presuda i sve dotadašnje izmjene statuta. (ZTD, čl. 364.)

7. Analiza slučaja

Predmet: Glavna skupština – sazivanje, poziv dioničarima (Glavna skupština - obavijesti o sazivu, protuprijedlozi i odluke)

Uprava Valamar Riviera d.d. sa sjedištem u Poreču, Stancija Kaligari 1, OIB 36201212847 (dalje u tekstu: Društvo), sukladno odredbama Zakona o trgovačkim društvima donijela je dana 7. travnja 2022. godine odluku o sazivanju Glavne skupštine Društva koja će se održati dana 19. svibnja 2022. godine u kampu Lanterna Premium Camping Resort, dvorana Lanterna Theatre u Taru, Lanterna 1, s početkom u 11:00 sati, te sukladno odredbama Zakona o tržištu kapitala i sukladno odredbama Pravila Zagrebačke burze d.d., obavještava i dostavlja radi objave Poziv dioničarima Društva u propisanom sadržaju sa prijedlozima odluka.

Ujedno obavještavamo da će se Poziv dioničarima uputiti na objavu na internetsku stranicu na kojoj se nalazi sudski registar, te će biti u cijelom propisanom sadržaju objavljen, uključujući materijale za Glavnu skupštinu na internetskim stranicama Društva www.valamar-riviera.com sukladno pozitivnim propisima.

Privitak kao u tekstu.

Valamar Riviera d.d.

Temeljem članka 277. stavak 2., 3. i 4. Zakona o trgovačkim društvima i Odluke Uprave o sazivanju Glavne skupštine od 7. travnja 2022. godine, društvo Valamar Riviera d.d. iz Poreča, Stancija Kaligari 1, objavljuje

P O Z I V

DIONIČARIMA DRUŠTVA

VALAMAR RIVIERA d.d. NA GLAVNU SKUPŠTINU

Obavještavamo dioničare društva Valamar Riviera d.d. iz Poreča, Stancija Kaligari 1, da će se **GLAVNA SKUPŠTINA održati u četvrtak, 19. svibnja 2022. godine u kampu Lanterna Premium Camping Resort, dvorana Lanterna Theatre, Tar, Lanterna 1, s početkom u 11,00 sati.**

Za Glavnu skupštinu utvrđen je sljedeći:

DNEVNI RED:

1. Predočenje godišnjih financijskih izvješća za 2021. godinu s revizorskim izvješćem i izvješćima uprave i nadzornog odbora, te s time u svezi:

a. Upotreba dobiti;

b. Davanje razrješnice:

i. članovima uprave;

ii. članovima nadzornog odbora;

2. Izvješće o primicima članova uprave i nadzornog odbora za 2021. godinu;

3. Imenovanje revizora Društva;

4. Izmjene i dopune Statuta Društva;
5. Izbor članova nadzornog odbora

PRIJEDLOZI ODLUKA

Uprava i nadzorni odbor, a za točke 3. i 5. nadzorni odbor, predlažu Glavnoj skupštini donošenje sljedećih odluka:

AD 1)

1.a) Ostvarena dobit Društva u 2021. godini u iznosu od 304.605.805,77 kuna raspoređuje se u zadržanu dobit Društva.

1.b)

i. Daje se razrješnica članovima uprave za vođenje poslova Društva u 2021. godini.

ii. Daje se razrješnica članovima nadzornog odbora za obavljeni nadzor vođenja poslova Društva u

2021. godini. (Valamar Riviera d.d. 2022. Poziv na glavnu skupštinu)

Iako glavnu skupštinu mogu sazvati i dioničari i nadzorni odbor, u ovom slučaju glavnu skupštinu je sazvala uprava društva. Poziv za glavnu skupštinu objavljuje se u glasilu društva pozivom. Budući da se sva priopćenja društva moraju objaviti na internetskoj stranici na kojoj se nalazi sudski registar, to treba učiniti i s pozivom za glavnu skupštinu kao što je i u ovom slučaju to učinjeno. Odluka o sazivanju mora sadržavati tvrtku društva (Valamar Riviera d.d.), sjedište društva (Poreč, Stancija Kaligari 1), vrijeme i mjesto održavanja glavne skupštine (19. svibnja 2022. godine u kampu Lanterna Premium Camping Resort, dvorana Lanterna Theatre u Taru, Lanterna 1, s početkom u 11:00 sati), dnevni red glavne skupštine.

Tvrtka i sjedište društva moraju se navesti zato da bi se uopće znalo koje će društvo održati glavnu skupštinu. Vrijeme održavanja glavna skupštine određuje se navođenjem dana i sata početka glavne skupštine. Od sazivanja do održavanja glavne skupštine mora proteći najmanje trideset dana, s time da se u taj rok ne računa dan kad je objavljen poziv za glavnu skupštinu. Budući da je poziv objavljen 9. travnja, a skupština se održala 19. svibnja, prošlo je više od trideset dana i rok je u skladu sa zakonom. Dnevni red je popis predmeta o kojima glavna skupština treba raspravljati i odlučivati te redosljed kojim će to činiti. Njime se obuhvaćaju sadržaji o kojima glavna skupština donosi odluke i oni o kojima samo raspravlja. Mora se objaviti u glasilu društva zajedno s pozivom na skupštinu. Uz svaku točku dnevnog reda treba navesti i tekst odluke čije se donošenje predlaže.

UPUTE DIONIČARIMA ZA SUDJELOVANJE NA GLAVNOJ SKUPŠTINI I PRAVA DIONIČARA:

Ukupan broj dionica izdanih s pravom glasa iznosi 126.027.542 dionica, a ukupan broj glasačkih prava na dan objave ovog poziva iznosi 121.887.907 dionica, obzirom da jedna dionica daje pravo na jedan glas i da prava iz vlastitih dionica miruju.

Na Glavnoj skupštini imaju pravo sudjelovati dioničari, osobno ili putem punomoćnika, koji, sukladno odredbi članka 279. Zakona o trgovačkim društvima (dalje: ZTD) najkasnije šest (6) dana prije dana održavanja Glavne skupštine pismeno prijave Društvu namjeru sudjelovanja na Glavnoj skupštini, odnosno ako prijava za sudjelovanje na Glavnoj skupštini prisprije u sjedište Društva u Poreču, Stancija Kaligari 1, najkasnije do dana 12. svibnja 2022. godine.

Za broj glasova koji pojedinom dioničaru pripada na Glavnoj skupštini, kao i osoba koja se smatra dioničarom, mjerodavno je stanje u registru Središnjeg klirinškog depozitarnog društva d.d. na zadnji dan roka za prispjeće prijave sudjelovanja na Glavnoj skupštini.

Ako dioničar svoje pravo glasa u Glavnoj skupštini ostvaruje preko opunomoćenika, uz prijavu, dužan je priložiti i pisanu punomoć ukoliko do sada izdana generalna punomoć (do opoziva) već nije položena u Društvu. U punomoći mora biti navedeno tko je izdao i kome punomoć, ukupan broj dionica odnosno glasova kojima raspolaže, te ovlaštenje opunomoćenika da glasuje na Glavnoj skupštini, kao i potpis dioničara koji izdaje punomoć. Ako je dioničar pravna osoba, uz punomoć se dostavlja i izvod iz sudskog ili drugog registra u koji je upisana pravna osoba, odnosno njegov preslik, iz kojeg je vidljivo da je punomoć potpisala osoba koja je ovlaštena zastupati tu pravnu osobu.

Dioničar koji nije u roku ispunio obvezu prijavljivanja namjere sudjelovanja na Glavnoj skupštini ne može sudjelovati u radu Glavne skupštine.

Ako dioničari koji zajedno imaju udjele u iznosu od dvadesetog dijela temeljnog kapitala Društva nakon što je sazvana Glavna skupština zahtijevaju da se neki predmet stavi na dnevni red Glavne skupštine i da se objavi, uz svaki novi predmet na dnevnom redu moraju dati obrazloženje i prijedlog odluke. Zahtjev za stavljanje novog predmeta na dnevni red Društvo mora primiti najmanje 30 dana prije održavanja Glavne skupštine. U taj se rok ne uračunava dan prispjeća zahtjeva Društvu.

Prijedlozi dioničara s navođenjem njihovih imena i prezimena, sukladno odredbi članka 282. ZTD moraju biti dostupni osobama navedenim u članku 281. stavku 1. do 3. ZTD-a pod tamo navedenim pretpostavkama, ako dioničar najmanje 14 dana prije dana održavanja Glavne skupštine dostavi Društvu na adresu Društva svoj protuprijedlog. Dan prispjeća prijedloga Društvu ne uračunava se u ovaj rok od 14 dana. Prijedlog mora biti dostupan na internetskoj stranici Društva. Ako se dioničar ne koristi ovim pravom, to nema za posljedicu gubitak prava na stavljanje protuprijedloga na Glavnoj skupštini. Navedeno se na odgovarajući način primjenjuje i na stavljanje prijedloga dioničara o izboru članova Nadzornog odbora ili o imenovanju revizora društva. Uprava mora na Glavnoj skupštini dati svakome dioničaru na njegov zahtjev obavještenja o poslovima društva, ako je to potrebno za prosudbu pitanja koja su na dnevnom redu sukladno članku 287. ZTD. (Valamar Riviera d.d. 2022. Poziv na glavnu skupštinu)

Moraju se dodati i uvjeti koje treba ispuniti za sudjelovanje na glavnoj skupštini i za korištenje pravom glasa. Time se točno zna tko smije sudjelovati na glavnoj skupštini, a tko ne smije, tko može predlagati da se neki predmet stavi na dnevni red. Uostalom, dioničarima se olakšava prilagodba i priprema za rad glavne skupštine jer znaju što se od njih očekuje i o

čemu će biti riječ na glavnoj skupštini. Na glavnoj skupštini, dioničar može pravo glasa ostvarivati i preko opunomoćenika, ali ga prije toga treba uredno prijaviti. U nastavku slijedi obrazac prijave dioničara i obrazac prijave opunomoćenika za sudjelovanje na glavnoj skupštini.

Obrazac prijave dioničara za sudjelovanje na Glavnoj skupštini

Valamar Riviera d.d.
Uprava
Stancija Kaligari 1
52440 POREČ

Predmet: **PRIJAVA ZA SUDJELOVANJE NA GLAVNOJ SKUPŠTINI DRUŠTVA VALAMAR RIVIERA d.d.**

Ovime u svojstvu dioničara društva Valamar Riviera d.d.

(ime i prezime dioničara fizičke osobe / naziv – tvrtka dioničara pravne osobe)

(adresa prebivališta dioničara fizičke osobe / adresa sjedišta dioničara pravne osobe)

(OIB dioničara)

(broj dionica dioničara)

prijavljujem svoje sudjelovanje na Glavnoj skupštini društva Valamar Riviera dioničko društvo za turizam (dalje u tekstu: Društvo), koja će se održati dana 19. svibnja 2022. godine u kampu Lanterna Premium Camping Resort, dvorana Lanterna Theatre, Tar, Lanterna 1, s početkom u 11,00 sati kao i na mogućoj odgođenoj Glavnoj Skupštini.

Izjavljujem da sam upoznat s činjenicom da ću imati pravo prisustvovati i glasovati na Glavnoj skupštini Društva samo ako prijavim svoje sudjelovanje Društvu i ako moja prijava prisprije Društvu najkasnije šest (6) dana prije dana održavanja Glavne skupštine odnosno prisprije Društvu najkasnije dana 12. svibnja 2022. godine, uz uvjet da sam evidentiran kao dioničar u Depozitoriju Središnjeg klirinškog depozitarnog društva d.d. šest (6) dana prije održavanja Glavne skupštine, odnosno na dan 12. svibnja 2022. godine, te da mi je pripadajući broj glasova na Glavnoj skupštini jednak broju dionica koje na dan 12. svibnja 2022. godine budu upisane na mom računu u Depozitoriju Središnjeg klirinškog depozitarnog društva d.d.

Također izjavljujem da ću na Glavnoj skupštini sudjelovati (*nepotrebno precrtati*):

- a) osobno (dioničar fizička osoba) / zakonski zastupnik (dioničar pravna osoba)
- b) po opunomoćeniku, prema punomoći u privitku.

(mjesto i datum)

(potpis dioničara fizičke osobe / ime, prezime i potpis zakonskog zastupnika i pečat dioničara pravne osobe)

Prileži (*nepotrebno precrtati*):

1. punomoć
2. izvod iz sudskog ili drugog registra dioničara pravne osobe

Obrazac punomoći

P U N O M O Ć

(ime i prezime dioničara fizičke osobe / naziv – tvrtka dioničara pravne osobe)

(adresa prebivališta dioničara fizičke osobe / adresa sjedišta dioničara pravne osobe)

ovime ovlašćujem :

(ime i prezime opunomoćenika)

(adresa opunomoćenika i broj osobne iskaznice)

- da obavlja sve pripremne radnje koje su potrebne za sudjelovanje na Glavnoj skupštini dioničkog društva Valamar Riviera dioničko društvo za turizam sa sjedištem u Poreču, Stancija Kaligari 1 (dalje u tekstu: Društvo), koja će se održati dana 19. svibnja 2022. godine, u kampu Lanterna Premium Camping Resort, dvorana Lanterna Theatre, Tar, Lanterna 1, s početkom u 11,00 sati, kao i na mogućoj odgođenoj Glavnoj Skupštini.
- da na Skupštini raspravlja, daje prijedloge i glasuje sukladno danoj uputi o svim pitanjima o kojima se na njoj može valjano odlučivati, temeljem dioničarskih prava

koja mi pripadaju temeljem _____ dionica dioničkog društva Valamar Riviera d.d. odnosno broja dionica koje su na mom računu upisane na dan 12. svibnja 2022. godine u Depozitoriju Središnjeg klirinškog depozitarnog društva d.d.

(mjesto i datum)

(potpis dioničara fizičke osobe / ime, prezime i potpis zakonskog zastupnika i pečat dioničara pravne osobe)

(Valamar Riviera d.d. 2022., Obrazac prijave dioničara i opunomoćenika za sudjelovanje na glavnoj skupštini)

Zapisnik s glavne skupštine

Ja, javni bilježnik Tanja Ferenc iz Poreča, Trg slobode 2, sastavila sam ovaj zapisnik s glavne skupštine Valamar Riviera d.d., Poreč-Parenzo, Stancija Kaligari 1, upisanog u sudski registar Trgovačkog suda u Pazinu, pod brojem MBS: 040020883, OIB: 36201212847 (u daljnjem tekstu: Društvo) koja je održana 19.05.2022. (devetnaestog svibnja dvijetisućedvadesetdruge) godine u kampu Lanterna Premium Camping Resort, dvora, dvorana Lanterna Theatre, Tar, Lanterna 1.

Skupštinu je otvorio u 11:00 (jedanaest sati) zamjenik predsjednika Nadzornog odbora, Mladen Markoč, kao predsjedavajući Skupštine.

Od tijela Društva nazočni su: Uprava: Željko Kukurin, predsjednik uprave, Marko Čizmek i Ivana Budin Arhanić, članovi uprave; Nadzorni odbor: Gustav Wurmbock, predsjednik, Mladen Markoč i Franz Lanschutzer, zamjenici predsjednika, te članovi Boris Galić, Daniel Goldscheider i Ivan Ergović

Skupštini su nazočne prevoditeljice Daira Živolić i Mira Lenzer iz LANGO – Usluge pismenog i usmenog prevođenja iz Pule, Mletačka 12/IV.

Tehničku podršku vezano za elektroničko glasovanje pruža društvo CODEX SORTIUM d.o.o., Zagreb, Ivana Šibla 9.

Predsjedavajući upozorava kako će javni bilježnik koji vodi zapisnik glavne skupštine, snimati Glavnu skupštinu radi lakšeg vođenja zapisnika.

Predsjedavajući pozdravlja prisutne i zahvaljuje na dolasku. Izvješćuje da je Glavnu skupštinu sazvala Uprava Društva te da su poziv dioničarima za Glavnu skupštinu i odluke objavljeni 08.04.2022. (osmog travnja dvijetisućedvadesetdruge) godine, na internetskim stranicama sudskog registra, a 07.04.2022. (sedmog travnja dvijetisućedvadesetdruge) godine, na stranicama Zagrebačke burze d.d., pa je poziv objavljen u skladu sa zakonom. Poziv za Glavnu skupštinu i svi prijedlozi odluka i materijali bili su objavljeni i dostupni na internetski stranicama Društva.

Predsjedavajući izvješćuje da je, sastavljen popis nazočnih dioničara te da je stavljen na uvid svim sudionicima Glavne skupštine. Utvrđuje da ukupni temeljni kapital društva iznosi 1.672.021.210,00 HRK (jednu milijardu šestosedamdeset dva milijuna dvadeset jednu tisuću dvjesto deset kuna), koji je podijeljen na 125.027.542 (sto dvadeset šest milijuna dvadeset sedam tisuća petsto četrdeset dva) glasa.

Društvo drži 4.139.635 (četiri milijuna sto trideset devet tisuća šesto trideset pet) dionica koje daju isto toliko prava glasova, koje pravo miruje.

Utvrđuje se da je nazočno 40 (četrdeset) dioničara ili njihovih punomoćnika koji raspolažu s ukupno 72.800.108 (sedamdeset dva milijuna osamsto tisuća sto osam) dionica koje daju isto toliko prava glasova, što predstavlja 59,73% (pedeset devet cijela sedamdeset tri posto) od ukupnog broja glasova.

Iznos zastupljenog temeljnog kapitala je 965.847.010,38 HRK (devetsto šezdeset pet milijuna osamsto četrdeset sedam tisuća deset kuna i trideset osam lipa), što predstavlja 57.77% od temeljnog kapitala Društva. Utvrđuje da je time ispunjen uvjet iz Statuta i da Glavna skupština može valjano odlučivati, jer je za kvorum potrebno da na glavnoj skupštini budu prisutni Dioničari, odnosno njihovi punomoćnici koji raspolažu s najmanje 25,00% glasova u Društvu.

Popis nazočnih dioničara koji je predao Predsjedavajući prilaže se ovome Zapisniku te čini njegov sastavni dio.

Predsjedavajući objašnjava tehniku glasanja te zatim objavljuje sljedeći dnevni red:

1. Predočenje godišnjih financijskih izvješća za 2021. godinu s revizorskim izvješćem i izvješćima uprave i nadzornog odbora, te s time u svezi: a. Upotreba dobiti; b. Davanje razrješnice: i. članovima uprave; ii. članovima nadzornog odbora;
2. Izvješće o primicima članova uprave i nadzornog odbora za 2021. godinu;
3. Imenovanje revizora Društva;
4. Izmjene i dopune Statuta Društva;
5. Izbor članova nadzornog odbora...

Ad 1. b) i.

Predsjedavajući je pročitao prijedlog odluke o davanju razrješnice članovima Uprave za vođenje poslova Društva u 2021. godini, koji glasi: „Daje se razrješnica članovima Uprave za vođenje poslova Društva u 2021. godini.“

Predsjedavajući daje odluku na glasanje.

Nakon obavljenog glasanja Predsjedavajući utvrđuje i objavljuje sljedeće rezultate glasanja: - Dano je 72.799.052 glasa, od toga:

ZA je dano 72.799.052 glasa,

PROTIV nije dano glasova,

Predsjedavajući utvrđuje da je skupština jednoglasno donijela sljedeću odluku:

ODLUKA O DAVANJU RAZRJEŠNICE ČLANOVIMA UPRAVE

Daje se razrješnica članovima Uprave za vođenje poslova Društva u 2021. godini.

...

Predsjedavajući je zaključio Glavnu skupštinu Društva u 12:00 h (dvanaest sati).

Izvornik ovog zapisnika s priložima ostaje u mojoj javnobilježničkoj arhivi, dok sam za potrebe Društva izdala tri prijepisa s priložima.

U pritvku ovog zapisnika su priloženi:

1. Punomoć,
2. Objava poziva s internetskih stranica na kojima se nalazi sudski registar,
3. Popis sudionika

(Valamar Riviera d.d., 2022., Zapisnik s glavne skupštine)

O radu glavne skupštine mora se voditi zapisnik za koji je zadužen javni bilježnik. U zapisnik se moraju unijeti: odluke glavne skupštine, zahtjevi i protivljenja dioničara i zahtjevi pojedinog dioničara da mu se da obavijest kada mu je ona uskraćena. U zapisnik treba unijeti sve odluke glavne skupštine bez obzira na to jesu li pozitivne ili negativne.

Nadalje, moraju se navesti i mjesto i vrijeme održavanja glavne skupštine, ime i prezime javnog bilježnika, zatim način i rezultat glasovanja te utvrđenja predsjednika o donesenim odlukama. Zapisniku se, također, mora priložiti popis sudionika na glavnoj skupštini i dokazi o njezinu sazivanju. Pod mjestom održavanja glavne skupštine označuje se zemljopisno mjesto i pobliza adresa unutar njega gdje se nalaze prostorije u kojima se održava glavna skupština. Ujedno se mora navesti i vrijeme početka i završetka rada glavne skupštine. Ime i prezime javnog bilježnika potrebni su za to da se može točno utvrditi tko vodi zapisnik na glavnoj skupštini i je li riječ o osobi koja je doista javni bilježnik.

U zapisniku se mora navesti kako je glasovanje provedeno. U zapisnik valja unijeti i upute i upozorenja koja daje predsjednik u vezi s glasovanjem. Rezultate glasovanja treba brojčano izraziti. Posebno treba navesti broj glasova danih za, broj glasova protiv, a i broj suzdržanih glasova. U zapisniku se mora točno navesti kako glasi prijedlog odluke o kojoj se glasovalo da bi se moglo znati na što se odnosi rezultat glasovanja.

Javni bilježnik završava zapisnik bez odgađanja zaključenja glavne skupštine, jer mora omogućiti uredno ispunjenje obveze uprave da bez odgađanja nakon održane glavne skupštine dostave registarskome sudu javno ovjereni primjerak zapisnika s priložima. Radi sastavljanja zapisnika javni bilježnik može snimati sve što se događa na skupštini i kasnije se time poslužiti pri izradi zapisnika.

I na kraju dolazimo do zaključka da ovaj zapisnik sadrži sve elemente koje bi zapisnik morao imati, koji su ranije u radu već opisani i objašnjeni pa shodno tome možemo utvrditi da je zapisnik sastavljen prema zakonu.

8. Zaključak

Dioničko društvo sastoji se od tri važna organa (Uprava, Nadzorni odbor i Glavna skupština). Glavna skupština je tijelo u kojem dioničari ostvaruju svoja prava u društvu i u kojem se izražava volja dioničara koja predstavlja volju društva. Glavna skupština odlučuje o pitanjima koja su izričito određena zakonom i statutom društva kao što su: izmjena statuta, povećanje ili smanjenje temeljnog kapitala, upotreba dobiti i sl.

Glavnu skupštinu saziva uprava odnosno izvršni direktori običnom većinom glasova članova uprave koji su upisani u sudski registar. Osim uprave, glavnu skupštinu može sazvati nadzorni odbor koji je mora sazvati ako to zahtijevaju interesi društva ostale osobe koje su zakonom ili statutom ovlaštene sazvati skupštinu i likvidatori društva. Odluka o sazivanju glavne skupštine mora se donijeti i objaviti u glasilu društava najmanje mjesec dana prije dana njezina održavanja. U glasilu društva objavljuje se i dnevni red skupštine zajedno s pozivom na skupštinu. Dioničari mogu stavljati svoje prijedloge odnosno protuprijedloge za dnevni red glavne skupštine.

U glavnoj skupštini imaju pravo, a neki i moraju, sudjelovati kao što su dioničari odnosno osobe koje ih zastupaju, članovi uprave, članovi nadzornog odbora i revizori društva. A uz njih su i predsjednik glavne skupštine i javni bilježnik koji su potrebni da bi skupština mogla raditi. Predsjednik skupštine vodi i održava red na glavnoj skupštini, a uglavnom je to predsjednik nadzornog odbora. Dioničari moraju biti obaviješteni o poslovima društva kao uvjet glasovanja i opredjeljivanja i prije glavne skupštine. Zakonom nije propisan najmanji broj glasova odnosno dioničara koji moraju biti prisutni ili zastupljeni na glavnoj skupštini kao uvjet donošenja valjanih odluka (kvorum). Statutom društva se može odrediti kvorum odnosno potrebna zastupljenost dioničara.

U pravilu se odluke na glavnoj skupštini donose običnom većinom, odnosno većinom danih glasova prisutnih dioničara. Za donošenje određenih odluka zakon pretpostavlja tzv. kvalificiranu većinu, odnosno 3/4 danih glasova prisutnih dioničara. Pravo glasa određuje se prema nominalnom iznosu dionice a kada je riječ o dionicama bez nominalnog iznosa, prema njihovom broju. Stječe se potpunom uplatom uloga, a statutom se može odrediti da se pravo glasa, ali samo na jedan glas, stekne i prije ako je uplaćen određeni najniži iznos uloga.

O radu glavne skupštine mora se voditi zapisnik za koji je zadužen javni bilježnik. Zapisnik s glavne skupštine je pismeno utvrđenje o sadržaju radu na glavnoj skupštini. Svrha zapisnika je utvrditi formalnom ispravom izraženu volju dioničara, kojom se štiti pravna sigurnost sudionika, a potpis javnog bilježnika treba jamčiti da su bili poštivani propisi prigodom donošenja odluka.

Ništetnost i poboynost odluka svrstavamo pod nevaljanost odluka glavne skupštine. Smatra se da je ništetnost teži oblik nevaljalosti, a poboynost lakši. Njihova nevaljalost odlikuje se u tome što su protivne ustavu, zakonu ili statutu društva, propisima društva ili moralu društva, te kao takve ne mogu imati pravni učinak.

I na kraju možemo zaključiti da je to organ bez kojeg nema dioničkog društva jer dioničari donose odluke važne za društvo u tom organu, odlučuju o poslovima društva koji su u nadležnosti glavne skupštine te ostvaruju svoja prava od kojih se neka mogu ostvariti samo na glavnoj skupštini koja su uredno propisana od strane zakona. Iako je stalan organ, glavna skupština ne djeluje u stalnom sastavu ni trajno, nego se sastaje od slučaja do slučaja. U tome se razlikuje od drugih organa koji djeluju u kontinuitetu.

9. Popis literature

Jakša Barbić (2020.). *Pravo društava: knjiga druga: Društvo kapitala*. Organizator, str. 1282. – 1622.

Vilim Gorenc (2008.). *Osnove statusnoga i ugovornoga trgovačkog prava*. Mikrorad d.o.o. Zagreb, str. 98.-101.

Vilim Gorenc (2008.). *Komentar Zakona o trgovačkim društvima*. RRiF- plus d.o.o., str 580.-796.

Hana Horak, Kosjenka Dumančić, Barbara Preložanjak, Zvonimir Šafranko i Kristijan Poljanec (2016.). *Uvod u trgovačko pravo*, str. 244.-250., preuzeto 25.07.2022. s <https://www.efzg.unizg.hr/UserDocsImages/PRA/2017%20-%20novi%20web/Publikacije/UVOD%20U%20TRGOVA%C4%8CKO%20PRAVO%202016.pdf>

Siniša Petrović, Petar Ceronja (2019.). *Osnove prava društava*. Zagreb, str. 130.-152.

Zakon o javnom bilježništvu, preuzeto 25.07.2022. s <https://www.zakon.hr/z/188/Zakon-o-javnom-bilje%C5%BEi%C5%A1tvu>

Zakon o trgovačkim društvima, preuzeto 25.07.2022. s <https://www.zakon.hr/z/546/Zakon-o-trgova%C4%8Dkim-dru%C5%A1tvima>

Valamar Riviera d.d. (2022.) Poziv na glavnu skupštinu, preuzeto 15.08.2022. s <https://valamar-riviera.com/media/451355/poziv-na-glavnu-skups-tinu-1-29-22.pdf>

Valamar Riviera d.d. (2022.) Obrazac prijave dioničara i opunomoćenika za sudjelovanje na glavnoj skupštini, preuzeto 15.08.2022. s <https://valamar-riviera.com/hr/investitori/financijske-objave/glavna-skupstina-sazivanje-i-poziv-dionicarima-1-29-22/>

Valamar Riviera d.d. (2022.) Zapisnik s glavne skupštine, preuzeto 15.08.2022. s <https://valamar-riviera.com/media/451417/zapisnik-glavna-skups-tina-2022.pdf>